

GHID

ANTICORUPȚIE

0800.806.806

www.mai-dga.ro

CUPRINS

ABREVIERI	4
INTRODUCERE	5
DEFINIREA UNOR TERMENI	6
Capitolul I	7
NOȚIUNEA DE CORUPȚIE	7
Documentele normative comunitare și cele existente în România care reglementează lupta împotriva corupției sunt prevăzute în Anexa nr. 2 ..	8
Capitolul II	9
COMPORTAMENTUL FUNCȚIONARULUI CARE SE CONFRUNTĂ CU O FAPTĂ DE CORUPȚIE	9
SECȚIUNEA 1	9
Cum trebuie să reacționeze un funcționar la corupție	9
SECȚIUNEA a 2-a	10
Comportamentul unui funcționar atunci când i se oferă mită	10
SECȚIUNEA a 3-a	12
Obligațiile funcționarilor Ministerului Administrației și Internelor privind sesizarea faptelor de corupție	12
SECȚIUNEA a 4-a	15
Protecția funcționarului care sesizează o faptă de corupție	15
SECȚIUNEA a 5-a	17
Consecințele săvârșirii unei fapte de corupție pentru personalul Ministerului Administrației și Internelor	17
Capitolul III	20
INSTITUȚII SPECIALIZATE ANTICORUPȚIE	20
SECȚIUNEA 1	20
Direcția Generală Anticorupție	20
SECȚIUNEA a 2-a	22
Direcția Națională Anticorupție	22
SECȚIUNEA a 3-a	24

0800.806.806

www.mai-dga.ro

Nr.	Structura	Adresa	Telefon/Fax
17	Serviciul Teritorial SUCEAVA	Suceava, str. Petru Rareș nr. 15, jud Suceava, Cod 720011	Tel.: 0230/522812 Fax: 0230/522812
18	Serviciul Teritorial TÂRGU MUREȘ	Târgu Mureș, str. Tineretului nr. 2A, jud. Mureș, Cod 540027	Tel.: 0265/267851 Fax: 0265/267851
19	Serviciul Teritorial TIMIȘOARA	Timișoara, str. Eugeniu de Savoya nr. 2, jud. Timiș, Cod 300055	Tel.: 0256/221422 Fax: 0256/221421

3. Organizații neguvernamentale

Nr.	Organizația	Adresa	Contact
1	Asociația pentru Implementarea Democrației	Str. Dimitrie Onciul nr. 29 Ap. 1, parter Cod 024053 sector 2, Bucuresti	Tel: 0040 21 311 5196 Fax: 0040 21 313 3439 Email: acumpanasu@aid-romania.org Website: www.aid-romania.org
2	Transparency International – Romania – Asociația Română pentru Transparență (TI-Ro)	Bd. Nicolae Balcescu, Nr. 21, et. 2, sector 1, Bucuresti, cod 010044	Tel.: 021-317.71.70 Fax: 021-317.71.72 office@transparency.org.ro
3	Societatea Academică Română (SAR)	Mihai Eminescu nr. 61 București, sector 2, cod 020071	Tel.: +40 21 2111424 Fax: +40 21 2111477 email: office@sar.org.ro

Modalități de sesizare	24
Capitolul IV	26
MĂSURI ADMINISTRATIVE DE PREVENIRE A CORUPȚIEI	26
SECȚIUNEA 1	26
Identificarea și monitorizarea factorilor de risc	26
SECȚIUNEA a 2-a	29
Testarea integrității personalului	29
SECȚIUNEA a 3-a	31
Verificarea averilor, a conflictelor de interese și a incompatibilităților	31
Capitolul V	33
ROLUL MANAGERULUI	33
Fapte de corupție	41
prevăzute de legislația românească	41
1. Infrațiuni de corupție	41
2. Infrațiuni asimilate infraunilor de corupție	53
3. Infrațiuni în legătură directă cu infraunilor de corupție	54
4. Infrațiuni împotriva intereselor financiare ale Comunităților Europene	56
<i>ANEXA Nr. 2</i>	58
ACTE NORMATIVE	58
SECȚIUNEA 1	58
Acte normative comunitare	58
SECȚIUNEA a 2-a	58
Acte normative interne	58
CONTACTE UTILE	61
1. Direcția Generală Anticorupție – Ministerul Administrației și Internelor	61

ABREVIERI

- Art. – articol
- Alin. – alineat
- **S.J.A.** – **Serviciul Județean Anticorupție (din cadrul D.G.A.)**
- C.E. – Comunitatea Europeană
- C.P. – Cod Penal
- C.P.P. – Cod Procedură Penală
- D.G.A. – Direcția Generală Anticorupție din cadrul Ministerului
Administrației și Internelor
- D.N.A. – Direcția Națională Anticorupție din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție
- I.S.U. – Inspectoratul pentru Situații de Urgență
- **Î.C.C.J.** – Înalta Curte de Casație și Justiție
- I.J.J. – Inspectoratul de Jandarmi Județean
- I.P.J. – Inspectoratul de Poliție Județean
- I.J.P.F. – Inspectoratul Județean al Poliției de Frontieră
- **M.A.I.** – Ministerul **Administrației și Internelor**
- O.N.G. – Organizație Neguvernamentală
- S.P.C. – Serviciul Public Comunitar
- S.T.A. – Serviciul Teritorial Anticorupție din cadrul D.N.A.

Nr.	Structura	Adresa	Telefon/Fax
3	Serviciul Teritorial BACĂU	Bacău, str. Ștefan cel Mare nr. 4, jud Bacău, Cod 600356	Tel.: 0234/520312 Fax: 0234/520312
4	Serviciul Teritorial BRAȘOV	Brașov, str. Col. Ion Buzoianu nr. 63, jud. Brașov, Cod 50084	Tel.: 0268/417067 Fax: 0268/475244
5	Serviciul Teritorial BUCUREȘTI	București, str. Știrbei Vodă nr. 79-81, Cod 010106	Tel.: 021/3121497 Fax: 021/3130128
6	Biroul Teritorial Slobozia	Slobozia, Str. Alexandru Odobescu nr. 5-7, jud. Ialomița, Cod 92005	Tel.: 0243/232320 Fax: 0243/232320
7	Serviciul Teritorial CLUJ	Cluj, Calea Dorobanților nr. 8-10, jud. Cluj, Cod 400117	Tel.: 0264/450814 Fax: 0264/450816
8	Serviciul Teritorial CONSTANȚA	Constanța, str. Mircea cel Bătrân nr. 108, jud. Constanța	Tel.: 0241/672277 Fax: 0241/672277
9	Serviciul Teritorial CRAIOVA	Craiova, str. Mihai Viteazu nr. 20, jud. Dolj, Cod 200759	Tel.: 0251/419931 Fax: 0251/419931
10	Biroul Teritorial Târgu Jiu	Târgu-Jiu, str. Geneva nr. 11, jud. Gorj, Cod 210136	Tel.: 0253/223555 Fax: 0253/223555
11	Serviciul Teritorial GALAȚI	Galați, str. Basarabiei nr. 47, jud. Galați, Cod 800002	Tel.: 0236/414116 Fax: 0236/460394
12	Serviciul Teritorial IAȘI	Iași, str. Nicolae Gane, nr. 22 A, jud. Iași, Cod 700110	Tel.: 0232/272226 Fax: 0232/272234
13	Serviciul Teritorial ORADEA	Oradea, str. Louis Pasteur nr. 1, jud. Bihor	el.: 0259/479134 Fax: 0259/479112
14	Biroul Teritorial Satu Mare	Satu Mare, B-dul Sănătății Bl. K 21, jud Satu Mare	Tel.: 0261/759780 Fax: 0261/759781
15	Serviciul Teritorial PITEȘTI	Pitești, B-dul Nicolae Bălcescu, Bloc S5, Mezanin, jud. Argeș, Cod 110332	Tel.: 0248/289092 Fax: 0248/289093
16	Serviciul Teritorial PLOIEȘTI	Ploiești, str. Gheorghe Grigore Cantacuzino nr. 257, jud Prahova, Cod 100507	Tel.: 0244/407559 Fax: 0244/582512

INTRODUCERE

Ghidul anticorupție se adresează personalului Ministerului **Administrației și Internelor (M.A.I.)**, indiferent de structura în care își desfășoară activitatea. Apreciem că acesta poate constitui un ghid de bune practici și un instrument util în prevenirea și combaterea comportamentelor care constituie fapte de corupție ori care pot conduce la săvârșirea de fapte de corupție.

Ghidul este destinat, în egală măsură, atât personalului cu funcții de conducere, cât și personalului care îndeplinește funcții de execuție. Sunt prezentate în cadrul acestui document acele măsuri și instrumente pe care personalul ministerului (funcționari publici, polițiști – funcționari publici cu statut special, cadre militare sau personal contractual) le are la îndemână, atunci când se confruntă cu o situație de corupție.

Pe lângă o activitate de informare, acest ghid își propune să stabilească și o serie de modalități unitare de prevenire și acțiune, în lupta anticorupție, la nivelul **M.A.I.**

<i>Nr.</i>	<i>Structura</i>	<i>Adresa</i>	<i>Telefon / Fax E-mail</i>
36.	S.J.A. Satu - Mare	Satu Mare, str. Bujorului, nr. 26 – Inspectoratul Județean al Poliției de Frontieră Satu Mare.	Tel./Fax: 0261/71.06.90 sjasm.dga@mai.gov.ro
37.	S.J.A. Suceava	Suceava, str. Petru Rareș, nr. 70 – Inspectoratul Județean de Poliție Suceava	Tel./Fax: 0230/20.33.41 sjasv.dga@mai.gov.ro
38.	S.J.A. Tulcea	Tulcea, str. Isacței, nr. 163 - Inspectoratul Județean de Jandarmi Tulcea.	Tel./Fax: 0240/534009 sjatl.dga@mai.gov.ro
39.	S.J.A. Timiș	Timișoara, Calea Sever Bocu, nr. 11-13 – Direcția Poliției de Frontieră Timișoara	Tel./Fax: 0256/40.14.38 sjatm.dga@mai.gov.ro
40.	S.J.A. Teleorman	Alexandria, str. Ion Creangă, nr.71-73, pavilion B - Inspectoratul Județean de Poliție Teleorman.	Tel.: 0247/407291 sjatr.dga@mai.gov.ro
41.	S.J.A. Vaslui	Vaslui, str. Hagii Chiriac, nr. 1 – Inspectoratul Județean de Poliție Vaslui	Tel.: 0235/30.32.62 Fax: 0235/31.83.23 sjavs.dga@mai.gov.ro
42.	S.J.A. Vâlcea	Râmnicu Vâlcea, str. Calea lui Traian, nr. 95 - Inspectoratul Județean de Poliție Vâlcea.	Tel.: 0250/703260 sjavl.dga@mai.gov.ro
43.	S.J.A. Vrancea	Focșani, str. Cezar Bolliac - Inspectoratul Județean de Poliție Vrancea.	Tel.: 0237/20.71.28 Fax: 0237/20.71.29 sjavn.dga@mai.gov.ro

NOTĂ: Audiențele la nivelul structurilor teritoriale ale Direcției Generale Anticorupție se organizează la birourile din sediile prefecturilor.

2. Direcția Națională Anticorupție

<i>Nr.</i>	<i>Structura</i>	<i>Adresa</i>	<i>Telefon/Fax</i>
1	Direcția Națională Anticorupție	Strada Știrbei Vodă nr. 79-81, sector 1, București, Cod 010106	Tel.: 021/3121497 Fax: 021/3125144
2	Serviciul Teritorial ALBA IULIA	Alba Iulia, str. George Coșbuc, nr. 14, jud. Alba, Cod 510102	Tel.: 0258/816011 Fax: 0258/8816010

DEFINIREA UNOR TERMENI

➤ **Risc** – probabilitatea apariției unui eveniment sau de realizare a unei acțiuni vizând un angajat, colectiv profesional sau domeniu de activitate, susceptibile să aibă consecințe semnificative asupra integrității personalului, desfășurării în condiții de transparență a activităților specifice instituției și capacității de acțiune de care aceasta trebuie să dispună în contextul atribuțiilor ce-i revin conform reglementărilor în vigoare.

Exemplu: probabilitatea apariției unei oferte de mită din partea unui cetățean este mai mare în cazul unui polițist care are atribuții de constatare a contravențiilor și aplicare a sancțiunilor contravenționale.

➤ **Vulnerabilitate** – slăbiciune în sistemul procedurilor de planificare, desfășurare, asigurare logistică și control a activităților specifice care ar putea fi exploatată/speculată, traducându-se printr-o încălcare a legilor, ordinelor, regulamentelor, metodologiilor, procedurilor sau regulilor de desfășurare a activităților specifice.

Exemplu: faptul că într-un act normativ sau o metodologie de lucru există o prevedere care permite exceptarea, de ex. sub formularea generală „pentru cazuri temeinic justificate”, acest lucru poate fi interpretat subiectiv de către un funcționar, anumite persoane fiind tratate ca și excepții în schimbul unor foloase materiale.

<i>Nr.</i>	<i>Structura</i>	<i>Adresa</i>	<i>Telefon / Fax E-mail</i>
23.	S.J.A. Galați	Galați, str. Brăilei, nr. 200 - Inspectoratul Județean de Poliție Galați.	Tel./Fax: 0236/431714 sjagl.dga@mai.gov.ro
24.	S.J.A. Giurgiu	Giurgiu, Str. Călugăreni, nr. 26 – Inspectoratul Județean de Poliție Giurgiu	Tel./Fax: 0246/207.180 sjagr.dga@mai.gov.ro
25.	S.J.A. Ilfov	Str. Fabrica de Glucoză, nr. 5-7, sector 2, București – Inspectoratul Județean de Poliție Ilfov.	Tel./Fax: 021/ 33.34.69 sjaif.dga@mai.gov.ro
26.	S.J.A. Ialomița	Str. Matei Basarab, nr. 13-15, Slobozia.	Tel./Fax. 0243/20.75.25 sjail.dga@mai.gov.ro
27.	S.J.A. Iași	Iași, str. Zugravi, nr. 64 – Inspectoratul Județean de Jandarmi Tulcea Iași	Tel.: 0232/30.78.11 Fax: 0232/211.866 sjais.dga@mai.gov.ro
28.	S.J.A. Mehedinți	Drobeta Turnu Severin, b-dul Carol I - Inspectoratul Județean de Poliție Mehedinți	Tel./Fax: 0252/30.51.91 sjamh.dga@mai.gov.ro
29.	S.J.A. Mureș	Târgu Mureș, str. Mihail Kogălniceanu, nr. 14 – Inspectoratul Județean de Poliție Mureș	Tel.: 0265/20.23.35 Fax: 0265/20.23.40 sjams.dga@mai.gov.ro
30.	S.J.A. Maramureș	Baia Mare, str. Tineretului, nr. 2, cam. 33 – Poliția Municipiului Baia Mare	Tel./Fax: 0262/20.72.63 sjamm.dga@mai.gov.ro
31.	S.J.A. Neamț	Piatra Neamț, str. Eroilor, nr.16 – Inspectoratul Județean de Poliție Neamț.	Tel./Fax: 0233/234408 sjant.dga@mai.gov.ro
32.	S.J.A. Olt	Slatina, str. Primăverii, nr. 15 – Poliția Municipiului Slatina	Tel./Fax: 0249/43.10.02 sjao.t.dga@mai.gov.ro
33.	S.J.A. Prahova	Ploiești, str. Gheorghe Doja, nr. 119 - Poliția Municipiului Ploiești	Tel./Fax: 0244/52.96.54 sjaph.dga@mai.gov.ro
34.	S.J.A. Sălaj	Zalău, P-ța 1 Decembrie 1918, nr. 12 – Prefectura Sălaj	Tel./Fax: 0260/61.10.00 sjasj.dga@mai.gov.ro
35.	S.J.A. Sibiu	Sibiu, str. Revoluției, nr. 4 – Inspectoratul Județean de Poliție Sibiu	Tel./Fax: 0269/208416 sjasb.dga@mai.gov.ro

<i>Nr.</i>	<i>Structura</i>	<i>Adresa</i>	<i>Telefon / Fax E-mail</i>
11.	S.J.A. Braşov	Braşov, str. Nicolae Titulescu, nr. 28 - Inspectoratul Judeţean de Poliţie Braşov	Tel./Fax: 0268/311624 sjabv.dga@mai.gov.ro
12.	S.J.A. Buzău	Buzău, str. Plevnei, nr.53 - Poliţia Municipiului Buzău	Tel.: 0238/40.2024 Fax: 0238/40.20.24 sjabz.dga@mai.gov.ro
13.	S.J.A. Caraş-Severin	Reşiţa, str. Moise Groza, nr. 2-4 – Inspectoratul Judeţean de Poliţie Caraş-Severin	Tel./Fax: 0255/50.26.80 sjacs.dga@mai.gov.ro
14.	S.J.A. Călăraşi	Călăraşi, B-dul Republicii, nr.50, Poliţia Municipiului Călăraşi.	Tel./Fax: 0242/306.153 sjacl.dga@mai.gov.ro
15.	S.J.A. Cluj	Cluj Napoca, str. Decebal, nr.26, et. I, cam. 20 – Poliţia Municipiului Cluj Napoca	Tel./Fax: 0264/40.40.64 sjacj.dga@mai.gov.ro
16.	S.J.A. Constanţa	Constanţa, str. Zmeurei, nr. 21 - Inspectoratul Judeţean al Poliţiei de Frontieră Constanţa.	Tel./Fax: 0241/64.74.95 sjact.dga@mai.gov.ro
17.	S.J.A. Covasna	Sfântu Gheorghe, str. Korosi Csoma Şandor - Inspectoratul Judeţean de Poliţie Covasna.	Tel./Fax: 0267/307490 sjacv.dga@mai.gov.ro
18.	S.J.A. Dâmboviţa	Târgovişte, b-dul Carol I - Inspectoratul Judeţean de Poliţie Dâmboviţa	Tel./Fax: 0245/63.28.70 sjadb.dga@mai.gov.ro
19.	S.J.A. Dolj	Craiova, str. Amaradia, nr.32 - Inspectoratul Judeţean de Poliţie Dolj	Tel./Fax: 0251/55.39.51 sjadj.dga@mai.gov.ro
20.	S.J.A. Hunedoara	Deva, str. Mihai Eminescu , nr.130 – Inspectoratul Judeţean de Poliţie Hunedoara.	Tel./Fax: 0254/22.37.00 sjahd.dga@mai.gov.ro
21.	S.J.A. Harghita	Miercurea Ciuc, str. Tudor Vladimirescu, nr. 34-36 – Inspectoratul Judeţean de Poliţie Harghita	Tel./Fax: 0266/31.02.80 sjahr.dga@mai.gov.ro
22.	S.J.A. Gorj	Târgu Jiu, str. Traian, nr. 2 – Poliţia Municipiului Târgu Jiu	Tel./Fax: 0253/20.77.07 sjagj.dga@mai.gov.ro

Capitolul I NOȚIUNEA DE CORUPȚIE

Corupția reprezintă abuzul de putere săvârșit în exercitarea funcției publice de un angajat al administrației publice, indiferent de statut, structură sau poziție ierarhică, în scopul obținerii unui profit personal, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, persoană fizică ori persoană juridică.

De asemenea, corupția mai poate fi definită ca fiind folosirea abuzivă a puterii încredințate, fie în sectorul public, fie în cel privat, în scopul satisfacerii unor interese personale sau de grup¹.

Așadar, o faptă de corupție presupune ca elemente definitorii:

- existența unui „**funcționar**” ori a unor terți care se află în relație cu acesta;
- existența unui „**act**” ori a unui potențial act ce intră în atribuțiile de serviciu ale funcționarului și cu privire la rezolvarea căruia este interesată o persoană;
- scopul faptei să fie acela de a obține sau de a oferi un „**folos ilegal, material sau nematerial**” (sume de bani, bunuri, cadouri, servicii sau orice alte foloase) de către sau către funcționar ori cel care se află în relație cu el, în schimbul nerespectării atribuțiilor de serviciu de către respectivul funcționar.

Exemple de fapte de corupție:

➤ Agenții de poliție B.R. și G.M. au pretins de la un conducător auto suma de 1.000 lei pentru a nu-i întocmi dosar penal ca urmare a săvârșirii unei infrațiuni la regimul circulației pe drumurile publice. În fapt, s-a stabilit că acesta conducea fără permis un autovehicul pe

¹ Transparency International România, *Ghid anticorupție în justiție pentru cetățeni și oameni de afaceri*, 2006, p. 4

drumurile publice. Odată ce a constatat comiterea faptelor de către persoana în cauză, agentul de poliție B.R., nu a întocmit documentele pentru constatarea infracțiunii, deși era obligat să facă acest lucru, iar împreună cu agentul de poliție G.M. au solicitat suma de bani, stabilind și un termen pentru ca aceasta să le fie remisă, primind, ca avans, suma de **100 lei** și băuturi alcoolice.

➤ Un agent de poliție, care își desfășura activitatea în cadrul Biroului Județean pentru Străini, a pretins și primit de la un cetățean român suma de 500 Euro pentru a facilita obținerea unui aviz pozitiv necesar acordării vizei de ședere în România a soției sale, cetățean străin.

Infrațiunile de corupție ce pot fi comise de către personalul **M.A.I.** sunt prevăzute în **Anexa nr. 1.**

Documentele normative comunitare și cele existente în România care reglementează lupta împotriva corupției sunt prevăzute în **Anexa nr. 2.**

CONTACTE UTILE

1. Direcția Generală Anticorupție – Ministerul Administrației și Internelor

<i>Nr.</i>	<i>Structura</i>	<i>Adresa</i>	<i>Telefon / Fax E-mail</i>
1.	Direcția Generală Anticorupție	Șos. Olteniței, nr. 390A, sector 4, București.	Tel.: 021/ 332.36.64 Fax: 021 332.11.77 dga@mai.gov.ro
2.	Serviciul Anticorupție pentru Municipiul București	B-dul Nicolae Grigorescu, nr.12, sector 3, București.	Tel./Fax: 021/324.16.68 samb.dga@mai.gov.ro
3.	S.J.A. Alba	Str. Andrei Mureșan, nr. 2 - Poliția Municipiului Alba - Iulia	Tel.: 0258/806161 int. 2229 sjaab.dga@mai.gov.ro
4.	S.J.A. Arad	Arad, b-dul Revoluției, nr. 75 – Inspectoratul Județean de Poliție Arad	Tel./Fax: 0257/207.132 sjaar.dga@mai.gov.ro
5.	S.J.A. Argeș	Pitești, str. Victoriei, nr.60 – I. J. Poliție Argeș.	Tel./Fax: 0248.607000/20300 sjaag.dga@mai.gov.ro
6.	S.J.A. Bacău	Bacău, str. Spiru Haret, nr. 2-4 Poliția Municipiului Bacău.	Tel./Fax: 0234/20.26.12 sjabc.dga@mai.gov.ro
7.	S.J.A. Bihor	Oradea, str. Calea Aradului, nr. 2-4 – Inspectoratul Județean al Poliției de Frontieră Bihor.	Tel./Fax: 0259/469043 sjabh.dga@mai.gov.ro
8.	S.J.A. Bistrița-Năsăud	Bistrița, P-ța Petru Rareș, nr.1 – Inspectoratul Județean de Poliție Bistrița Năsăud	Tel./Fax: 0263/20.31.67 sjabn.dga@mai.gov.ro
9.	S.J.A. Brăila	Brăila, str. Ana Aslan, nr. 39 – Inspectoratul Județean de Poliție Brăila	Tel./Fax: 0239/61.36.34 sjabr.dga@mai.gov.ro
10.	S.J.A. Botoșani	Botoșani, b-dul Mihai Eminescu, nr. 57 – Inspectoratul Poliției Județene Botoșani	Tel./Fax: 0231/50.71.20 sjabt.dga@mai.gov.ro

**Domnule Director General al D.G.A.
(Domnule șef serviciu al S.J.A.)**

Subsemnatul(a), domiciliat(ă) în
(localitatea), strada, nr.
....., bl., sc., et., ap., județ (sector), cod poștal
....., titular al cărții de identitate seria, nr., CNP
.....,

în temeiul art. 222 (respectiv, art. 223) din Codul de Procedură
Penală, formulez prezenta(ul)

PLÂNGERE (DENUNȚ)

împotriva numitului(ei)*, domiciliat(ă) în
(localitatea), strada, nr., bl., sc.,
et., ap., județ (sector), cod poștal, titular al cărții
de identitate seria, nr., CNP,
pentru faptul că.....

(se descriu faptele)

Dovada săvârșirii infracțiunilor o fac cu următoarele mijloace de
probă:

(se descriu faptele și mijloacele de probă aferente).

Data

Semnătura

* Se vor completa datele, dacă sunt cunoscute de către cel ce face denunțul sau
plângerea.

Capitolul II

COMPORTAMENTUL FUNCȚIONARULUI CARE SE CONFRUNTĂ CU O FAPTĂ DE CORUPȚIE

SECȚIUNEA 1

Cum trebuie să reacționeze un funcționar la corupție

Proba integrității trebuie să constituie un factor important în
promovarea personalului. Aprecierea acestui factor nu trebuie să se bazeze
doar pe măsura în care individul și-a păstrat reputația nepătată, ci și pe
faptul că a protejat, în mod activ integritatea unității/structurii prin inițierea
unor acțiuni împotriva celor care au oferit mită și a funcționarilor care au
acceptat-o.

Legislația referitoare la corupție, precum și codurile de etică și
deontologie ale categoriilor de personal **M.A.I.** prezintă, în linii clare,
comportamentul unui funcționar, astfel încât acesta să nu ajungă în postura
de a fi autor al unei infracțiuni de corupție.

Legea stabilește imperativ că un funcționar nu trebuie să pretindă
niciun folos în schimbul îndeplinirii atribuțiilor sale de serviciu ori sume de
bani sau bunuri în plus față de taxele și costurile stabilite de lege, acolo
unde este cazul. De asemenea, funcționarul nu are dreptul să primească
bani sau alte foloase în exercitarea atribuțiilor sale de serviciu ori să
accepte promisiunea unor asemenea foloase.

**ATENȚIE! ESTE STRICT INTERZIS UNUI FUNCȚIONAR SĂ SOLICITE
SUME DE BANI, BUNURI SAU ALTE FOLOASE ÎN SCHIMBUL SERVICIULUI PUBLIC
OFERIT UNUI CETĂȚEAN, INDIFERENT DE TIMPUL PE CARE L-A ALOCAT
REZOLVĂRII SOLICITĂRII ACESTUIA, COSTURILOR COLATERALE ANGAJATE DE
INSTITUȚIE ORI VALORILOR MATERIALE GESTIONATE DE PERSOANA FIZICĂ SAU
JURIDICĂ SOLICITANTĂ.**

Mai mult decât atât, niciun funcționar nu are dreptul să primească ori să accepte promisiunea unor sume de bani sau bunuri pentru a îndeplini un act ce intră în atribuțiile sale de serviciu, pentru a întârzia îndeplinirea unui act ori pentru a îndeplini un act contrar. De foarte multe ori cetățenii sunt dispuși să ofere sume de bani pentru le fi rezolvate anumite cereri, pentru a fi serviți cu întâietate ori pentru a nu le fi aplicate diverse sancțiuni. În această situație, orice funcționar trebuie să refuze ferm oferta făcută și să explice celui care a făcut-o că acest lucru este ilegal.

Funcționarul nu trebuie să primească nimic în schimbul îndeplinirii atribuțiilor sale de serviciu, chiar dacă a aplicat în mod corect legea. Mulți cetățeni obișnuiesc să ofere diverse atenții, cadouri sau servicii funcționarilor numai pentru a întreține o bună relație cu acesta. Acceptarea acestora de către funcționar îl poate pune pe acesta într-o situație neplăcută în momentul când va trebui să aplice o sancțiune ori să refuze oferirea unui serviciu respectivului cetățean.

ATENȚIE! ESTE INTERZISĂ PRIMIREA DE SUME DE BANI SAU BUNURI, CHIAR DACĂ ACESTEA VOR FI FOLOSITE ÎN INTERESUL SERVICIULUI, IAR NU ÎNSUȘITE DE CĂTRE FUNCȚIONAR. ACEST LUCRU ESTE INTERZIS ȘI ÎN SITUAȚIA ÎN CARE INSTITUȚIA NU POATE ASIGURA MIJLOACELE LOGISTICE NECESARE DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚII FUNCȚIONARULUI.

SECȚIUNEA a 2-a

Comportamentul unui funcționar atunci când i se oferă mită

Ce trebuie să facă un funcționar atunci când o persoană îi oferă o sumă de bani, pentru a nu își îndeplini îndatoririle de serviciu, a le îndeplini în mod defectuos ori pur și simplu pentru a-și îndeplini activitățile la care este obligat?

În primul rând trebuie să cunoaștem faptul că funcționarul nu trebuie să accepte banii sau bunurile, în scopul de a le utiliza ca probă pentru fapta de dare de mită săvârșită de către cetățean. Obligația lui este aceea de a refuza. **Refuzul trebuie să fie explicit și ferm**, pentru a nu da

- Legea nr. 115/1996 pentru declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de conducere și de control și a funcționarilor publici, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 161/2005 privind stabilirea unor măsuri pentru prevenirea și combaterea corupției în cadrul Ministerului **Administrației și Internelor**;
- Legea nr. 364/2004 privind organizarea și funcționarea poliției judiciare;
- Hotărârea Guvernului nr. 1.346 din 31 octombrie 2007 privind aprobarea Planului de acțiune pentru îndeplinirea condiționalităților din cadrul mecanismului de cooperare și verificare a progresului realizat de România în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției.

ACTE NORMATIVE

SECȚIUNEA 1

Acte normative comunitare

- Convenția cu privire la combaterea actelor de corupție care implică funcționari ai Comunităților Europene sau funcționari ai statelor membre ale Uniunii Europene.

SECȚIUNEA a 2-a

Acte normative interne

- Constituția României;
- Codul Penal al României, cu modificările și completările ulterioare;
- Codul de Procedură Penală, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 43/2002, privind Direcția Națională Anticorupție, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnaleză încălcări ale legii;
- Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile interes public;
- Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor;

posibilitatea cetățeanului să interpreteze refuzul ca pe o negociere. Orice exprimare sau gest ambiguu poate fi un indiciu pentru cetățean că funcționarul este dispus să accepte sau că dorește o ofertă mai bună.

Un funcționar în timpul exercitării atribuțiilor sale de serviciu trebuie să aibă un comportament corect și integru, și nu să încerce să constate infracțiuni de corupție săvârșite de către cetățenii cu care intră în contact. Atitudinea preventivă este cea care trebuie să primeze în comportamentul acestuia.

AȘADAR, ÎN SITUAȚIA ÎN CARE UNUI FUNCȚIONAR I SE OFERĂ SAU I SE PROMITE CEVA ÎN SCHIMBUL UNUI SERVICIU, ACESTA TREBUIE SĂ DECLINE OFERTA FĂCUTĂ ȘI SĂ EXPLICE CETĂȚEANULUI CARE SUNT IMPLICAȚIILE LEGALE ALE ACESTUI COMPORTAMENT. FUNCȚIONARUL TREBUIE SĂ AIBĂ O ATITUDINE FERMĂ ÎN ABORDAREA RELAȚIEI CU CETĂȚEANUL ȘI SĂ APLICE LEGEA ÎN CAZUL RESPECTIV.

Dacă situația este de așa natură încât nu există posibilitatea refuzului (de exemplu, un cetățean lasă o sumă de bani sau un cadou și pleacă rapid), funcționarul nu trebuie în niciun caz să își însușească banii sau bunurile. Acesta trebuie să manipuleze cât mai puțin obiectele și să comunice șefului său în cel mai scurt timp cele întâmplate. Vor fi întocmite documente pentru constatarea celor petrecute și vor fi identificați, în măsura posibilității, martori (este de preferat a se încheia un proces-verbal de către cei prezenți în momentul respectiv).

De reținut faptul că în situația în care un cetățean a încercat să ofere mită unui funcționar, solicitarea acestuia trebuie să beneficieze în continuare de aceeași atenție ca oricare alta, fiind soluționată conform prevederilor legale. Comportamentul acestuia nu trebuie să dea dreptul funcționarului de a-l trata discriminatoriu ori de a nu-i rezolva solicitarea.

Dacă suma de bani sau cadoul sunt oferite sau promise de un intermediar, funcționarul se face vinovat de aceeași infracțiune de luare de mită, ca și în cazul în care oferta sau promisiunea sunt făcute, în mod direct, de către persoana interesată.

DE REȚINUT:

- ✓ dacă unui funcționar i se oferă mită ori se fac presiuni asupra lui pentru a nu-și îndeplini atribuțiile conferite de lege, acesta are posibilitatea să depună un **denunț** la Direcția Generală Anticorupție; pentru acest lucru orice persoană se poate deplasa la sediul direcției sau la unul dintre **serviciile anticorupție județene**;
- ✓ linia telefonică gratuită **0800.806.806** a Direcției Generale Anticorupție este permanent la dispoziția cetățeanului, dar și a funcționarilor din **M.A.I.**; aici poate fi făcută o sesizare privind o faptă de corupție despre care cineva are cunoștință;
- ✓ de asemenea, există și posibilitatea de a informa Direcția Generală Anticorupție prin intermediul e-mail-ului la adresa **anticoruptie_petitii@mira.gov.ro**
- ✓ adresa Direcției Generale Anticorupție este: șos. Olteniței nr. 390 A, sector 4, București, telefon și fax – 021.332.36.64

ATENȚIE! FUNCȚIONARUL TREBUIE SĂ CUNOASCĂ FAPTUL CĂ ORICINE POATE SESIZA DIRECȚIA GENERALĂ ANTICORUPȚIE ÎN LEGĂTURĂ CU O FAPTĂ DE CORUPȚIE PE CARE ACESTA A SĂVÂRȘIT-O SAU ÎN CARE ESTE IMPLICAT.

DE ASEMENEA, UN CETĂȚEAN CARE A DAT MITĂ UNUI FUNCȚIONAR PENTRU A REZOLVA O „PROBLEMĂ” ARE POSIBILITATEA, PREVĂZUTĂ DE LEGE, DE A DENUNȚA FAPTA AUTORITĂȚILOR, FĂRĂ A MAI FI PEDEPSIT PENTRU FAPTA SA DE DARE DE MITĂ (DACĂ DENUNȚĂ AUTORITĂȚII FAPTA MAI ÎNAINTE CA ORGANUL DE URMĂRIRE SĂ FI FOST SESIZAT PENTRU ACEA FAPTĂ).

SECȚIUNEA a 3-a

Obligațiile funcționarilor Ministerului **Administrației și Internelor** privind sesizarea faptelor de corupție

Obligația de sesizare a funcționarilor publici

Orice funcționar public are obligația de a se sesiza organul de urmărire penală competent, de fiecare dată când are cunoștință despre săvârșirea unei infracțiuni în legătura cu serviciul. Încălcarea acestei obligații constituie

resurselor din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele administrate de acestea ori în numele lor;

e) folosirea sau prezentarea de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, care are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele administrate de acestea ori în numele lor;

f) omisiunea de a furniza, cu știință, datele cerute potrivit legii, dacă fapta are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele administrate de acestea ori în numele lor;

g) încălcarea din culpă, de către director, administrator sau persoana cu atribuții de decizie sau de control în cadrul unui agent economic, a unei îndatoriri de serviciu, prin neîndeplinirea acesteia sau prin îndeplinirea ei defectuoasă, dacă a avut ca rezultat săvârșirea uneia dintre infracțiunile prevăzute mai sus sau săvârșirea unei infracțiuni de corupție ori de spălare a banilor în legătură cu fondurile Comunităților Europene, de către o persoană care se află în subordinea sa și care a acționat în numele aceluia agent economic.

infracțiune din categoria infracțiunilor de corupție sau a unei infracțiuni din categoria infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție;

k) infracțiunile de trafic de persoane, prevăzute în Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane²¹, cu modificările și completările ulterioare, săvârșite în legătură cu o infracțiune din categoria infracțiunilor de corupție sau a unei infracțiuni din categoria infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție;

l) infracțiunea prevăzută în O.U.G. nr. 159/2001 pentru prevenirea și combaterea utilizării sistemului financiar-bancar în scopul finanțării de acte de terorism²², aprobată prin Legea nr. 466/2002²³, săvârșită în legătură cu o infracțiune din categoria infracțiunilor de corupție sau a unei infracțiuni din categoria infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție.

4. Infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Comunităților Europene

Sunt infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Comunităților Europene următoarele:

a) folosirea sau prezentarea de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, care au ca rezultat obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele administrate de acestea ori în numele lor;

b) omisiunea de a furniza, cu știință, datele cerute potrivit legii pentru obținerea de fonduri din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele administrate de acestea ori în numele lor, dacă fapta are ca rezultat obținerea pe nedrept a acestor fonduri;

c) schimbarea, fără respectarea prevederilor legale, a destinației fondurilor obținute din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele administrate de acestea ori în numele lor;

d) schimbarea, fără respectarea prevederilor legale, a destinației unui folos legal obținut, dacă fapta are ca rezultat diminuarea ilegală a

²¹ Publicată în Monitorul Oficial nr. 783 din 11 decembrie 2001

²² Publicată în Monitorul Oficial nr. 802 din 14 decembrie 2001

²³ Publicată în Monitorul Oficial nr. 523 din 18 iulie 2002

infracțiune, respectiv **omisiunea sesizării organelor judiciare**, prevăzută de art. 263 din Codul Penal.

Această obligație revine numai funcționarilor publici, nu și celorlalte categorii de personal și îi obligă pe aceștia să sesizeze de îndată procurorul sau organul de urmărire penală.

În cazul în care fapta este săvârșită de către un funcționar public cu atribuții de conducere sau de control, aceasta este considerată mai gravă aplicându-se o pedeapsă mai mare.

Obligația de sesizare a persoanelor cu funcții de conducere

În plus, față de prevederile cu caracter general prezentate mai sus, se mai regăsesc în legislația actuală și câteva cazuri particulare. Unul dintre acestea se referă la sesizările făcute de persoanele cu funcții de conducere ori de alte categorii de funcționari. Art. nr. 227 din C.P.P. stabilește obligația oricărei persoane cu funcție de conducere dintr-o unitate la care se referă art. 145 C.P., care a luat cunoștință de săvârșirea unei infracțiuni în acea unitate, de a sesiza de îndată pe procuror sau organul de cercetare penală și să ia măsuri să nu dispară urmele infracțiunii, corpurile delictive și orice alte mijloace de probă.

Obligația de sesizare a funcționarilor cu atribuții de control

Funcționarii cu atribuții de control au obligația de a sesiza organele de urmărire penală sau de constatare a săvârșirii infracțiunilor de corupție cu privire la orice date din care rezultă indicii cu privire la săvârșirea unei fapte de corupție. Această obligație este prevăzută la modul general de către art. 227 din C.P.P., însă Legea nr. 78/2000 privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, prevede în art. 23 că persoanele cu atribuții de control au obligația de sesiza organele competente de fiecare dată când există indicii privitoare la fapte de corupție. După cum se poate observa, textul legal, respectiv art. 23 din Legea nr. 78/2000 face referire la orice date din care rezultă indicii privind săvârșirea unor fapte de corupție.

De asemenea, persoanele cu atribuții de control sunt obligate, în cursul efectuării actului de control, să procedeze la asigurarea și

conservarea urmelor infracțiunii, a corpurilor delictive și a oricăror mijloace de probă ce pot servi organelor de urmărire penală.

Trebuie să facem precizarea că dacă o anumită faptă a unui funcționar este o infracțiune sau sunt indicii pentru ca aceasta să fie considerată infracțiune, funcționarul care efectuează controlul sau inspecția, trebuie să sesizeze de îndată organele de cercetare penală. Acesta nu trebuie să evite acest lucru sub pretextul că fapta respectivă încalcă anumite obligații de serviciu, constituind și o abatere disciplinară, realizând demersurile pentru cercetarea acesteia.

IMPORTANT!

Conform art. 25 din Legea nr. 78/2000 îndeplinirea cu bună-credință a obligației de sesizare a persoanelor cu funcții de control, prevăzute la art. 23 nu constituie o încălcare a secretului profesional și nu atrage răspunderea penală, civilă sau disciplinară. Aceste dispoziții se aplică chiar dacă cercetarea sau judecarea faptelor semnalate a condus la neînceperea sau încetarea urmăririi penale ori la achitare.

Neîndeplinirea cu rea-credință a obligației de sesizare a persoanelor cu funcții de conducere constituie infracțiune și se pedepsește potrivit art. 262 din Codul penal – nedenunțarea unor infracțiuni.

Obligația de sesizare care revine oricărui funcționar

Tot în conformitate cu art. 227 C.P.P., alin. 2 – Obligațiile de mai sus (de a sesiza procurorul sau organul de cercetare penală și de a lua măsuri să nu dispară urmele infracțiunii, corpurile delictive și orice alte mijloace de probă), revin și oricărui alt funcționar care a luat cunoștință despre săvârșirea unei infracțiuni în legătură cu serviciul în cadrul căruia își îndeplinește sarcinile.

Facem precizarea că obligația revine oricărui funcționar, indiferent de modalitatea prin care acesta a luat la cunoștință despre fapta respectivă.

În cazul în care un funcționar a sprijinit sau facilitat săvârșirea respectivei infracțiuni, acesta nu se poate folosi de această prevedere pentru a sesiza fapta și a scăpa astfel de pedeapsa care i se poate aplica pentru coautorat, complicitate sau instigare.

c) falsul și uzul de fals săvârșite în scopul de a ascunde comiterea uneia dintre infracțiunile de corupție sau a unei infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție sau săvârșite în realizarea scopului urmărit printr-o asemenea infracțiune;

d) abuzul în serviciu contra intereselor publice, abuzul în serviciu contra intereselor persoanelor și abuzul în serviciu prin îngădirea unor drepturi, săvârșite în realizarea scopului urmărit, printr-o infracțiune de corupție sau a unei infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție;

e) șantajul, săvârșit în legătură cu infracțiunile de corupție sau a unei infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție;

f) infracțiunile de spălare a banilor, prevăzute în Legea nr. 656/2002¹⁹ pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism, cu modificările și completările ulterioare, atunci când banii, bunurile sau alte valori provin din săvârșirea unei infracțiuni din categoria infracțiunilor de corupție sau a unei infracțiuni din categoria infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție;

g) contrabanda cu bunuri provenite din săvârșirea unei infracțiuni din categoria infracțiunilor de corupție sau a unei infracțiuni din categoria infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție sau săvârșită în realizarea scopului urmărit printr-o asemenea infracțiune;

h) infracțiunile prevăzute în Legea nr. 87/1994 pentru combaterea evaziunii fiscale²⁰ (republicată în Monitorul Oficial nr. 545 din 29 iulie 2003), cu modificările și completările ulterioare, săvârșite în legătură cu infracțiunile din categoria infracțiunilor de corupție sau cu infracțiunile din categoria infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție;

i) infracțiunea de bancrută frauduloasă și celelalte infracțiuni prevăzute în Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, săvârșite în legătură cu infracțiunile din categoria infracțiunilor de corupție sau cu infracțiunile din categoria infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție;

j) traficul de droguri, traficul de substanțe toxice și nerespectarea regimului armelor de foc și al munițiilor, săvârșite în legătură cu o

¹⁹ Publicată în Monitorul Oficial nr. 904 din 12 decembrie 2002

²⁰ Publicată în Monitorul Oficial nr. 299 din 24 octombrie 1994

obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale, dacă sunt săvârșite în scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri ori alte foloase necuvenite;

f) folosirea, în orice mod, direct sau indirect, de informații ce nu sunt destinate publicității ori permiterea accesului unor persoane neautorizate la aceste informații, dacă sunt săvârșite în scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri ori alte foloase necuvenite;

g) fapta persoanei care îndeplinește o funcție de conducere într-un partid, într-un sindicat sau patronat ori în cadrul unei persoane juridice fără scop patrimonial, de a folosi influența ori autoritatea sa în scopul obținerii pentru sine ori pentru altul de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite;

h) infracțiunea de șantaj, pentru constrângerea unei persoane, prin violență sau amenințare, să dea, să facă, să nu facă sau să sufere ceva, dacă fapta este comisă spre a dobândi în mod injust un folos, pentru sine sau pentru altul; de asemenea, constituie infracțiune de șantaj, când constrângerea constă în amenințarea cu darea în vileag a unei fapte reale sau imaginare, compromițătoare pentru persoana amenințată, pentru soțul acesteia sau pentru o rudă apropiată;

i) infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice, infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor persoanelor și infracțiunea de abuz în serviciu prin îngădirea unor drepturi, dacă funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un avantaj patrimonial sau nepatrimonial.

3. Infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție

Sunt infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție următoarele:

a) tăinuirea bunurilor provenite din săvârșirea unei infracțiuni de corupție sau a unei infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție, precum și favorizarea persoanelor care au comis astfel de infracțiuni;

b) asocierea în vederea săvârșirii unei infracțiuni de corupție sau a unei infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție sau săvârșirea unei infracțiuni prevăzute la lit. c.1.;

IMPORTANT:

Orice informație privind o eventuală faptă de corupție poate fi de folos organelor de urmărire penală, chiar dacă nu sunt conturate indicii temeinice privind existența unei fapte de corupție. În acest scop, există structuri specializate care să documenteze și să verifice cele spuse de dumneavoastră, iar în cazul în care informațiile se confirmă, organele de urmărire penală se vor sesiza din oficiu.

SECȚIUNEA a 4-a

Protecția funcționarului care sesizează o faptă de corupție

Funcționarul public care semnalează un caz de corupție, beneficiază de o serie de măsuri de protecție. În acest sens, a fost adoptată Legea nr. 571/2004, apărută ca o nevoie de instrumente pentru autoreglarea sistemului de integritate în cadrul administrației publice și a serviciilor publice. Acest act normativ reglementează unele măsuri privind protecția persoanelor care au reclamat ori au sesizat încălcări ale legii în cadrul autorităților publice, instituțiilor publice și al altor unități, săvârșite de către persoane cu funcții de conducere sau de execuție din autoritățile, instituțiile publice și din alte unități bugetare.

Legea în sine creează instrumentul de siguranță pentru situațiile în care un funcționar public, funcționar public cu statut special sau personal contractual intenționează să ia atitudine cu privire la comportamentul ilegal al personalului **M.A.I.** Deși legislația prevedea obligația funcționarilor publici de a semnala încălcări ale legii în legătură cu serviciul, de care au la cunoștință, aceasta nu oferea nicio protecție funcționarului onest. Prin Legea nr. 571/2004 s-a creat posibilitatea evitării unor astfel de represalii împotriva persoanei care semnalează încălcări ale legii.

În fața comisiei de disciplină sau a altor organe similare, avertizorii beneficiază de protecție după cum urmează:

a) avertizorii în interes public beneficiază de prezumția de buna-credință până la proba contrară;

b) la cererea avertizorului cercetat disciplinar ca urmare a unui act de avertizare, comisiile de disciplină sau alte organisme similare din cadrul autorităților sau instituțiilor publice au obligația de a invita presa și un reprezentant al sindicatului sau al asociației profesionale. Anunțul se face prin comunicat pe pagina de Internet a autorității publice, instituției publice sau a unității bugetare, cu cel puțin 3 zile lucrătoare înaintea ședinței, sub sancțiunea nulității raportului și a sancțiunii disciplinare aplicate.

În situația în care cel reclamat prin avertizarea în interes public este șef ierarhic, direct sau indirect, ori are atribuții de control, inspecție și evaluare a avertizorului, comisia de disciplină sau alt organism similar va asigura protecția avertizorului, protejându-i identitatea.

IMPORTANT! ÎN CAZUL AVERTIZĂRILOR ÎN INTERES PUBLIC REFERITOARE LA INFRAȚIUNI DE CORUPȚIE, INFRAȚIUNI ASIMILATE INFRAȚIUNILOR DE CORUPȚIE, INFRAȚIUNI ÎN LEGĂTURĂ DIRECTĂ CU INFRAȚIUNILE DE CORUPȚIE, INFRAȚIUNI ÎMPOTRIVA INTERESELOR FINANCIARE ALE COMUNITĂȚILOR EUROPENE, INFRAȚIUNI DE FALS ȘI INFRAȚIUNI DE SERVICIU SAU ÎN LEGĂTURA CU SERVICIUL SE VA APLICA, DIN OFICIU, MĂSURA PROTECȚIEI DATELOR DE IDENTITATE ALE PERSOANEI PROTEJATE².

În litigiile de muncă sau în cele privitoare la raporturile de serviciu, instanța poate dispune anularea sancțiunii disciplinare sau administrative aplicate unui avertizor, dacă sancțiunea a fost aplicată ca urmare a unei avertizări în interes public, făcută cu bună-credință.

Instanța va verifica proporționalitatea sancțiunii aplicate avertizorului pentru o abatere disciplinară, prin compararea cu practica sancționării sau cu alte cazuri similare din cadrul aceleași autorități publice, instituții publice sau unități bugetare, pentru a înlătura posibilitatea sancționării ulterioare și indirecte a actelor de avertizare în interes public, protejate prin lege³.

² Legea nr. 571/2004 - Art. 8 În cazul avertizărilor în interes public, prevăzute la art. 5 lit. a) și b), se vor aplica din oficiu prevederile art. 12 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor, respectiv protecția datelor de identitate a martorului protejat

³ Legea nr. 571/2004 – art. 9, alin. 2

Legea 78/2000 – art. 8²

Promisiunea, oferirea sau darea, direct ori indirect, de bani sau alte foloase unui funcționar al unui stat străin ori al unei organizații publice internaționale, pentru a îndeplini sau a nu îndeplini un act privitor la îndatoririle sale de serviciu, în scopul obținerii unui folos necuvenit în cadrul operațiunilor economice internaționale, se pedepsește cu închisoare de la unu la 7 ani.

2. Infrațțiuni asimilate infrațțiunilor de corupție

Sunt infrațțiuni asimilate infrațțiunilor de corupție următoarele:

a) stabilirea, cu intenție, a unei valori diminuate, față de valoarea comercială reală, a bunurilor aparținând operatorilor economici la care statul sau o autoritate a administrației publice locale este acționar, comisă în cadrul acțiunii de privatizare ori de executare silită, de reorganizare sau lichidare judiciară ori cu ocazia unei operațiuni comerciale, ori a bunurilor aparținând autorității publice sau instituțiilor publice, în cadrul unei acțiuni de vânzare a acestora sau de executare silită, săvârșită de cei care au atribuții de conducere, de administrare, de gestionare, de executare silită, de reorganizare ori lichidare judiciară;

b) acordarea de subvenții cu încălcarea legii, neurmărirea, conform legii, a destinațiilor subvențiilor;

c) utilizarea subvențiilor în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate, precum și utilizarea în alte scopuri a creditelor garantate din fonduri publice sau care urmează să fie rambursate din fonduri publice;

d) fapta persoanei care, în virtutea funcției, a atribuției ori a însărcinării primite are sarcina de a supraveghea, de a controla sau de a lichida un agent economic privat, de a îndeplini pentru acesta vreo însărcinare, de a intermedia sau de a înlesni efectuarea unor operațiuni comerciale sau financiare de către agentul economic privat ori de a participa cu capital la un asemenea agent economic, dacă fapta este de natură a-i aduce direct sau indirect foloase necuvenite;

e) efectuarea de operațiuni financiare, ca acte de comerț, incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea pe care o îndeplinește o persoană ori încheierea de tranzacții financiare, utilizând informațiile

Banii, valorile sau orice alte bunuri care au făcut obiectul infracțiunii prevăzute mai sus se confiscă, iar dacă acestea nu se găsesc, condamnatul este obligat la plata echivalentului lor în bani.

Cumpărarea influenței poate fi săvârșită în conformitate cu prevederile art. 6¹ din legea nr. 78/2000 – atât direct de către autorul ei, cât și indirect printr-o persoană interpusă, printr-un intermediar.

Promisiunea, oferirea sau darea – acțiuni care definesc elementul material al laturii obiective a infracțiunii sunt noțiuni identice cu cele examinate în cadrul infracțiunii de dare de mită, astfel încât explicațiile date anterior se păstrează.

Existența infracțiunii nu este condiționată de acceptarea sau primirea de către persoana care are sau lasă să se creadă că are influență pe lângă funcționar, a promisiunii ofertei sau dării de bani, daruri sau alte foloase.

Condiții esențiale:

a) Autorul trebuie să acționeze având în vedere influența reală sau presupusă pe care o persoană o are sau lasă să se creadă că o are pe lângă un funcționar, mizând pe aceasta.

b) Autorul infracțiunii, cumpărătorul de influență trebuie să creadă că persoana contactată se bucură de trecerea de care se prevalează pe lângă funcționar.

c) Este necesar nu numai ca influența reală sau presupusă – de care se prevalează o persoană să se refere la un act care intră în atribuțiile de serviciu ale funcționarului, ci și cel care cumpără influență, intervenția, să aibă în interes real – legitim sau nelegitim – pentru acest act.

d) Promisiunea, oferirea sau darea de bani, daruri ori alte foloase acțiuni care, alternativ, pot constitui elementul material al laturii obiective a infracțiunii, trebuie să fie săvârșită mai înainte ca funcționarul – pe lângă o persoană are sau lasă să se creadă că are influență – să fi îndeplinit actul care intră în atribuțiile sale de serviciu și care este solicitat, cerut, sau cel mai târziu în timpul efectuării acestuia.

SECȚIUNEA a 5-a

Consecințele săvârșirii unei fapte de corupție pentru personalul Ministerului **Administrației și Internelor**

Principala consecință a comiterii unei infracțiuni de corupție este reprezentată de către pedeapsa stabilită pentru acest gen de fapte. Toate infracțiunile de corupție sunt pedepsite cu pedeapsa închisorii, între limite ce variază astfel:

- **luare de mită** – închisoare de la 3 la 12 ani; dacă este săvârșită de o persoană cu atribuții de control, de constatare sau de sancționare a contravențiilor ori de constatare, urmărire sau judecare a infracțiunilor se pedepsește cu închisoare de la 3 la 15 ani;
- **dare de mită** – închisoare de la 6 luni la 5 ani; dacă este săvârșită către o persoană care are atribuții de control, de constatare sau de sancționare a contravențiilor ori de constatare, urmărire sau judecare a infracțiunilor se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 7 ani;
- **traficul de influență** – închisoare de la 2 la 10 ani;
- **primirea de foloase necuvenite** – închisoare de la 6 luni la 5 ani;
- **„cumpărarea de influență”** – închisoare de la 2 la 10 ani;
- **infracțiunile în legătură directă cu infracțiunile de corupție sau cu infracțiunile asimilate infracțiunilor de corupție** sunt pedepsite cu pedepse cu închisoarea situate între limite cum ar fi: de la 6 luni la 5 ani, de la 5 la 15 ani sau pentru infracțiuni grave (de ex. „traficul de droguri de mare risc, săvârșit în legătură cu o infracțiune de corupție”) cu pedepse de la 15 la 27 de ani;
- **infracțiunile împotriva intereselor financiare ale Comunităților Europene** sunt pedepsite cu diverse pedepse cu închisoarea de la 6 luni la 5 ani, 5 la 15 ani, sau, atunci când au ca rezultat consecințe deosebit de grave, închisoare de la 10 la 20 de ani;

A doua consecință importantă referitoare la un funcționar din cadrul **M.A.I.** este reprezentată de destituirea din funcția deținută și încetarea raporturilor de serviciu, indiferent de fapta săvârșită ori de pedeapsa la care acesta a fost condamnat.

De asemenea, trebuie menționat faptul că o condamnare penală atrage după sine și alte consecințe, cum ar fi:

- imposibilitatea de a se mai angaja ulterior într-una din structurile **M.A.I.**;
- pierderea dreptului de a primi ajutorul prevăzut de Ordonanța Guvernului nr. 38 din 30.01.2003 privind salarizarea și alte drepturi ale polițiștilor, pentru polițiștii care se pensionează;
- de asemenea, polițiștii care au efectuat concediul de odihnă pentru anul în care le-au încetat raporturile de serviciu au obligația de a restitui cota parte din salariul de bază pe timpul concediului de odihnă.

DE REȚINUT:

Dacă se dispune începerea urmăririi penale, funcționarului nu-i vor fi afectate drepturile, dar dacă se pune în mișcare acțiunea penală acesta va fi pus la dispoziția conducerii. În cazul arestării, acesta va fi suspendat din funcția pe care o deține. Dacă se dovedește vinovăția sa, nu va mai putea ocupa o funcție publică decât după reabilitare. De asemenea, banii, foloasele necuvenite și celelalte bunuri care fac obiectul infracțiunilor de corupție sunt confiscate. Dacă nu mai este posibilă restituirea lor, făptuitorul este obligat la plata echivalentului acelor bunuri.

În ce privește cadrele militare din structurile **M.A.I.**, după începerea urmăririi penale sau trimiterea în judecată la instanțele militare, cadrele militare arestate se suspendă din funcție, iar cele care sunt cercetate și judecate în stare de libertate sau eliberate pe cauciune se pun la dispoziție. Ofițerii, maiștrii militari și subofițerii în activitate vor fi trecuți în rezervă sau direct în retragere când, pentru o acțiune săvârșită din culpă, li s-a aplicat prin hotărâre judecătorească pedeapsa închisorii, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei. În cazul condamnării prin hotărâre judecătorească la pedeapsa închisorii cu executarea acesteia, precum și a condamnării pentru infracțiuni săvârșite cu intenție la pedeapsa închisorii

Condiții esențiale:

a) Autorul trebuie să acționeze, să săvârșească faptele prevalându-se de influența reală sau presupusă pe care o are sau lasă să se creadă că o are pe lângă funcționar sau alt salariat. A avea influență asupra unui funcționar sau „alt salariat” înseamnă a avea trecere, a se bucura de încrederea acestuia, a fi în asemenea relații cu el încât să-l poată determina la o anumită conduită, atitudine, acțiune¹⁷.

b) În conformitate cu prevederile art. 257 C.P., acțiunile care definesc elementul material al laturii obiective – primirea ori pretinderea de bani sau alte foloase ori acceptarea promisiunii de daruri – trebuie să fie săvârșite de către autor pentru a-l determina pe funcționarul – pe lângă care are influență sau lasă să se creadă aceasta – să facă ori să nu facă un act care intră în atribuțiile sale de serviciu.

c) Acțiunea care constituie elementul material trebuie să fie săvârșită mai înainte ca funcționarul – pe lângă care s-a pretins influență și promis a se interveni – să fi îndeplinit actul care intră în atribuțiile sale de serviciu și care este cerut sau cel mai târziu în timpul efectuării lui, concomitent cu acesta.

Dacă acțiunea de primire sau pretindere a banilor ori a altor foloase sau acceptarea promisiunii de daruri au fost realizate după îndeplinirea acțiunii de către funcționar, fapta nu constituie infracțiune de trafic de influență, ci aceea de înșelăciune¹⁸.

Legea 78/2000 – art. 6¹

Promisiunea, oferirea sau darea de bani, de daruri ori alte foloase, direct sau indirect, unei persoane care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar, pentru a-l determina să facă ori să nu facă un act ce intră în atribuțiile sale de serviciu, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 10 ani.

Făptuitorul nu se pedepsește dacă denunță autorității fapta mai înainte ca organul de urmărire să fi fost sesizat pentru acea faptă.

¹⁷ A se vedea: O. Loghin, T. Toader, Drept penal român. Partea specială, Casa de cultură și presă „Șansa”, 1994, p. 351

¹⁸ A se vedea: Trib. reg. Banat, dec. pen., nr. 2034/1963, în J.N nr.1/1965, p. 172

Infrațiunea de trafic de influență poate avea ca autor orice persoană care are capacitatea de a răspunde penal, fără nicio altă condiționare.

Trecerea – reală sau presupusă – pe care subiectul activ al infrațiunii de trafic de influență o are sau lasă să se înțeleagă că o are asupra funcționarului, nu este o condiție impusă subiectului activ, cum s-a afirmat, ea constituind mijlocul prin care acesta săvârșește elementul material al laturii obiective¹⁶.

Inițiativa săvârșirii infrațiunii de trafic de influență, poate să aparțină traficantului, cumpărătorului acesteia sau unui terț. Ea nu înseamnă – prin ea însăși – că este un act de instigare, aceasta din urmă trebuind să conștie în acțiunea de determinare, cu intenție, la săvârșirea unei infrațiuni, de către o altă persoană.

Primirea ori pretinderea de bani sau alte foloase, acceptarea de promisiuni, de daruri sunt noțiuni identice cu cele întâlnite și examinate deja în cadrul infrațiunii de luare de mită, la ale căror explicații trimitem.

În toate și oricare dintre modalitățile alternative – primire, pretindere ori acceptarea promisiunii de daruri – elementul material al laturii obiective a infrațiunii poate fi realizat direct de către autor, sau indirect, mijlocit, printr-o persoană interpusă, printr-un intermediar care participă astfel la săvârșirea acesteia în calitate de instigator sau complice, după caz.

Existența infrațiunii nu este condiționată de cunoașterea de către cumpărătorul de influență a faptului dacă banii, ori alte foloase, sau darurile, au fost primite, pretinse ori acceptate de către traficant pentru sine sau pentru altul.

Împrejurarea că traficantul a primit sau pretins bani ori alte foloase sau a acceptat promisiunea de daruri, susținând și pretextând că acestea sau parte din ele urmează să le întrebuițeze pentru a cumpăra serviciile funcționarului, nu înlătură existența traficului de influență.

Pentru existența infrațiunii de trafic de influență, nu interesează dacă trecerea faptuitorului pe lângă funcționar este reală sau presupusă, dacă intervenția pe lângă acesta a avut loc sau nu și nici dacă prin aceasta se urmărește determinarea unui act licit ori ilicit.

cu suspendarea executării ori cu amendă, se dispune trecerea în rezervă sau direct în retragere.

Referitor la funcționarii publici, conform Legii nr. 188/1999, în cazul în care s-a dispus trimiterea în judecată pentru săvârșirea unei infrațiuni de natura celei prevăzute la art. 50, lit. h, aceștia sunt suspendați din funcție. Totodată, în situația în care funcționarul public poate influența cercetarea, de la momentul începerii urmăririi penale, persoana care are competența numirii în funcția publică este obligată să dispună mutarea temporară a funcționarului public în cadrul altui compartiment.

¹⁶ A se vedea: H. Diaconescu, op.cit., p. 520.

Capitolul III

INSTITUȚII SPECIALIZATE ANTICORUPȚIE

SECȚIUNEA 1

Direcția Generală Anticorupție

Direcția Generală Anticorupție a fost înființată prin Legea nr. 161/2005 privind stabilirea unor măsuri pentru prevenirea și combaterea corupției în cadrul **M.A.I.**, ca structură specializată pentru prevenirea și combaterea corupției în rândul personalului **M.A.I.**, subordonată direct ministrului.

Direcția Generală Anticorupție are următoarele atribuții principale:

- a) desfășoară activități de prevenire, documentare și combatere a faptelor de corupție în rândul personalului **M.A.I.**;
- b) desfășoară activități de primire a reclamațiilor/petițiilor cetățenilor referitoare la acte sau fapte de corupție a personalului ministerului, precum și activități de relații publice, specifice problematicii din competență;
- c) desfășoară activități de poliție judiciară, conform legii;
- d) organizează și desfășoară activități de testare a integrității profesionale a personalului ministerului;
- e) desfășoară activitatea de relații și colaborare internațională, în domeniu, în conformitate cu interesele **M.A.I.**;
- f) constituie și gestionează baza de date a unității privind actele și faptele de corupție din cadrul **M.A.I.**;
- g) analizează evoluția actelor și faptelor de corupție internă, pe baza cărora întocmește documente de strategie în materie și informează ministrul **administrației și internelor** ori alți factori abilitați, conform legii.

Conform competențelor legale, D.G.A. efectuează teste de integritate la toate structurile din componența ministerului.

Acțiunile D.G.A. au un caracter ofensiv, de anticipare și identificare a vulnerabilităților și factorilor de risc care favorizează comiterea faptelor de corupție, urmărind îndepărtarea acestora.

Condiții esențiale:

a) Acțiunea de primire a banilor sau altor foloase trebuie să aibă loc, să fie săvârșită, după ce funcționarul a îndeplinit un act în virtutea funcției sale și la care era obligat în temeiul acesteia, fără să fi existat încuviințare, înțelegere în acest sens¹⁵.

b) Actul îndeplinit de către funcționar trebuie să fi fost unul licit, această condiție rezultând din prevederile art. 256 C.P. potrivit cărora acțiunea de primire a banilor sau a altor foloase trebuie să fie săvârșită după ce funcționarul a îndeplinit un act în virtutea funcției sale și la care era obligat în temeiul acesteia.

c) Banii sau alte foloase primite trebuie să fi fost necuvenite adică să nu fi fost datorate funcționarului în conformitate cu normele serviciului acestuia.

Traficul de influență (art. 257 C. P.)

Primirea ori pretinderea de bani sau alte foloase ori acceptarea de promisiuni, de daruri, direct sau indirect, pentru sine ori pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar pentru a-l determina să facă ori să nu facă un act ce intră în atribuțiile sale de serviciu, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 10 ani.

Un ofițer superior din cadrul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență a fost surprins în flagrant în timp ce primea suma de 200 Euro de la o persoană de sex feminin în schimbul promisiunii că va interveni pe lângă funcționarii Serviciului Public Comunitar Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a **Vehiculelor** în vederea înlesnirii obținerii de către aceasta a unui permis de conducere auto.

¹⁵ A se vedea: Trib. Suprem, s. pen., dec. nr. 191/1971, în C.D 1971, p. 357; trib. Suprem, s. pen., dec. nr. 5258/1970, în R.R.D nr. 3/1972, p. 1651

Infrațiunea de dare de mită se consumă în momentul în care făptuitorul promite, oferă sau dă bani ori alte foloase.

Primirea de foloase necuvenite (art. 256 C. P.)

Primirea de către un funcționar, direct sau indirect, de bani ori de alte foloase, după ce a îndeplinit un act în virtutea funcției sale și la care era obligat în temeiul acesteia, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

Banii, valorile sau orice alte bunuri primite se confiscă, iar dacă acestea nu se găsesc, condamnatul este obligat la plata echivalentului lor în bani.

Cetățeanul V.C. solicită eliberarea unui pașaport în regim de urgență, anexând la dosar și chitanța doveditoare pentru plata taxei de urgență. Funcționarul S.P.C. pentru Eliberarea și Evidența Pașapoartelor Simple confecționează pașaportul în aproximativ 40 minute după care îl predă cetățeanului. Domnul V.C., mulțumit că nu a trebuit să aștepte prea mult, oferă funcționarului o sticlă de whisky, pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, pe care acesta o primește.

Primirea are aceleași determinări și definiții ca în cazul infrațiunii de luare de mită, ea constând în luarea în posesiune, în stăpânire, căpătarea efectivă, de către funcționar, a banilor sau altor foloase care i se dau, i se remit.

Prin noțiunea de a „îndeplini un act în virtutea funcției sale” se înțelege executarea unei activități, acțiuni care intră în atribuțiile de serviciu ale funcționarului, iar prin aceea **de a fi** „obligat în temeiul funcției sale”, trebuie să înțelegem că realizarea acestuia constituie o obligație de serviciu a subiectului activ.

Spre deosebire de infrațiunea de luare de mită, actul îndeplinit de către funcționar trebuie să fie totdeauna licit și obligatoriu de realizat.

Noțiunile de „bani”, „alte foloase”, „direct sau indirect” sunt identice cu cele care definesc infrațiunea de luare de mită, la ale cărei explicații trimitem.

Pentru segmentul operativ, în cadrul D.G.A își desfășoară activitatea ofițeri și agenți de poliție judiciară. Poliția judiciară este organizată și funcționează și în cadrul altor structuri specializate ale **M.A.I.**

Poliția judiciară este constituită din ofițeri și agenți de poliție, specializați în efectuarea activităților de constatare a infracțiunilor, de strângere a datelor în vederea începerii urmăririi penale și de cercetare penală.

Ofițerii și agenții astfel specializați au calitatea de organe de cercetare ale poliției judiciare.

Ca organe de cercetare ale poliției judiciare funcționează lucrători specializați din **M.A.I.** anume desemnați de ministru, cu avizul favorabil al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, și își desfășoară activitatea sub autoritatea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Parchetele de pe lângă instanțele judecătorești conduc și supraveghează activitatea de cercetare penală a poliției judiciare.

Polițiștii au obligația de a înștiința de îndată procurorul sau organele de cercetare ale poliției judiciare, cu privire la constatarea săvârșirii infracțiunilor prevăzute în Legea nr. 78/2000 și de a le înainta, totodată, actele de constatare⁴.

Întregul personal al D.G.A. își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile legale interne și internaționale la care România este parte, respectând cu strictețe principiile obiectivității, confidențialității și imparțialității, dar și drepturile și libertățile omului, în desfășurarea investigațiilor.

D.G.A. promovează în activitatea pe care o desfășoară obiectivitatea, realitatea, legalitatea și deplina responsabilitatea în acțiunile sale, iar deviza acestei instituții este „*Integritate pentru credibilitate*”.

⁴Conform prevederilor Legii nr. 364 din 15 septembrie 2004 privind organizarea și funcționarea poliției judiciare, publicată în Monitorul Oficial nr. 869 din 23 septembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare.

SECȚIUNEA a 2-a

Direcția Națională Anticorupție

Direcția Națională Anticorupție (D.N.A.) este organizată ca structură cu personalitate juridică, în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, și este specializată în combaterea infracțiunilor de corupție, potrivit legii.

Competența Direcției Naționale Anticorupție

D.N.A. este competentă să efectueze urmărirea penală în cauze de corupție, numai dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) cel puțin una dintre infracțiunile sesizate este prevăzută în Legea nr. 8/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare;

b) dacă este îndeplinită cel puțin una dintre situațiile mai jos menționate:

- **dacă indiferent de calitatea persoanei, valoarea obiectului infracțiunii de corupție (valoarea mitei, a foloaselor necuvenite) depășește echivalentul în lei a 10.000 euro;**
- **dacă indiferent de calitatea persoanei, cuantumul prejudiciului cauzat prin comiterea infracțiunii depășește echivalentul în lei a 200.000 euro;**
- **dacă indiferent de calitatea persoanei, prin săvârșirea infracțiunilor de corupție s-a produs o perturbare deosebit de gravă a activității unei autorități publice, instituții publice, persoane juridice;**
- **infracțiunile au fost comise de către:** deputați; senatori; membri ai Guvernului; secretari de stat ori subsecretari de stat și asimilații acestora; consilieri ai miniștrilor; judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție și ai Curții Constituționale; ceilalți judecători și procurori; membrii Consiliului Superior al Magistraturii; președintele Consiliului Legislativ și locțiitorul acestuia; Avocatul Poporului și adjuncții săi; consilierii prezidențiali și consilierii de stat din cadrul Administrației Prezidențiale; consilierii de stat ai

Oferta presupune prezentarea, arătarea banilor sau a altor foloase pe care funcționarul urmează să le primească în schimbul serviciilor sale și aceasta o deosebește esențial de promisiune, care este și rămâne o simplă făgăduială făcută în acest sens.

Promisiunea de bani sau alte foloase este mai puțin decât oferta fiind absorbită de aceasta. Prin natura ei oferta presupune promisiunea pe care o absoarbe și o depășește, cele două activități suprapunându-se, fiind simultane.

Acceptarea ofertei nu înseamnă așa cum s-a susținut, și primirea de către funcționar a banilor sau altor foloase¹⁴ aceasta din urmă putând fi realizată sau nu, fără a mai influența existența infracțiunilor de dare de mită.

Darea înseamnă acțiunea de predare efectivă, înmânarea, pune-rea la dispoziția funcționarului a banilor sau altor foloase necuvenite.

Acceptarea de către funcționar a promisiunii, primirea banilor sau a altor foloase este lipsită de relevanță în ceea ce privește existența infracțiunii de dare de mită.

Condiții esențiale:

a) Promisiunea, oferirea sau darea – acțiuni care definesc elementul material al laturii obiective – trebuie să se refere la bani sau alte foloase așa cum acestea au fost definite în cazul luării de mită, **la ale căror explicații trimitem;**

b) Banii sau foloasele promise, oferite sau date trebuie să fie necuvenite, să nu fie datorate potrivit legii;

c) Promiterea, oferirea sau darea banilor ori a altor foloase trebuie să fie realizate anterior îndeplinirii, înaintea expirării termenului pentru îndeplinirea actului avut în vedere de către mituitorul și pentru care acesta a acționat, ori cel mai târziu în timpul executării acestuia;

d) Actul pentru a cărui îndeplinire, neîndeplinire, întârziere, mituitorul promite, oferă sau dă bani ori alte foloase, trebuie să fie unul privitor la îndatoririle de serviciu ale funcționarului sau contrar acestora.

¹⁴ A se vedea: V. Dobrinou, op.cit., p. 217

Doi angajați din cadrul Inspectoratului Județean de Jandarmi au denunțat ofițerilor DGA faptul că fiind în exercitarea atribuțiilor de serviciu au surprins în flagrant o persoană în timp ce sustrăgea mai multe bunuri din magazinul unei societăți comerciale, ocazie cu care autorul faptei le-a oferit suma de 500 de lei pentru a nu întocmi actul de constatare a infracțiunii.

Subiect activ al infracțiunii de dare de mită poate fi orice persoană care are capacitatea de a răspunde penal fără vreo altă condiționare.

Calitatea de autor – al infracțiunii de luare de mită sau a celei de dare de mită – exclude pentru cel care o realizează, posibilitatea de a fi considerat ca participant – instigator sau complice – la cealaltă infracțiune⁹.

Promisiunea constă în făgăduiala pe care făptuitorul o face funcționarului cu privire la banii pe care-i va primi sau folosul pe care-l va obține în viitor – într-un termen determinat sau nedeterminat – dacă va acționa în scopurile prevăzute de art. 254 C.P.¹⁰ Ea poate fi făcută verbal sau în scris, poate fi expresă sau implicită, aluzivă și fiind un act unilateral al mituitorului este independentă de atitudinea funcționarului de a accepta sau nu¹¹.

Oferirea, ca modalitate de săvârșire a infracțiunii de dare de mită, constă în acțiunea mituitorului de a propune funcționarului să-i dea bani ori alte foloase, însoțită de prezentarea acestora sau de punerea lor la dispoziția acestuia¹², dacă va acționa în scopurile prevăzute.

Oferta trebuie să fie precisă, neechivocă și să ajungă la cunoștința funcționarului indiferent de modurile în care este realizată¹³.

⁹ A se vedea: V. Dobrinou, *Corupția în dreptul penal român*, Editura Atlas Lex, București, 1995, p. 209

¹⁰ A se vedea: Gh. Dărăngă și D. Lucinescu, *Codul Penal comentat și adnotat*, Editura Științifică, București, 1972, p. 94

¹¹ A se vedea: Gh. Dărăngă și D. Lucinescu, op.cit., p. 94; Trib. Suprem, Cod Pen., dec. nr. 1357/1965, în C.D.1965, p. 356

¹² Idem, p. 210

¹³ Ibidem

primului ministru; membrii și controlorii financiari ai Curții de Conturi și ai camerelor județene de conturi; guvernatorul, prim-viceguvernatorul și viceguvernatorul Băncii Naționale a României; președintele și vicepreședintele Consiliului Concurenței; **ofițeri, amirali, generali și mareșali; ofițeri de poliție;** președinții și vicepreședinții consiliilor județene; primarul general și viceprimarii municipiului București; primarii și viceprimarii sectoarelor municipiului București; primarii și viceprimarii municipiilor; consilierii județeni; prefectii și subprefecții; conducătorii autorităților și instituțiilor publice centrale și locale și persoanele cu funcții de control din cadrul acestora, cu excepția conducătorilor autorităților și instituțiilor publice de la nivelul orașelor și comunelor și a persoanelor cu funcții de control din cadrul acestora; avocații; comisarii Gărzii Financiare; personalul vamal; persoanele care dețin funcții de conducere, de la director inclusiv, în cadrul regiilor autonome de interes național, al companiilor și societăților naționale, al băncilor și societăților comerciale la care statul este acționar majoritar, al instituțiilor publice care au atribuții în procesul de privatizare și al unităților centrale financiar-bancare; persoanele prevăzute la art. 81 din Legea nr.78/2000⁵, cu modificările și completările ulterioare;

⁵ Art. 8¹. – Prevederile art. 254 – 257 din Codul penal și ale art. 6¹ și 8² din prezenta lege se aplică în mod corespunzător și următoarelor persoane:

- a) funcționarilor sau persoanelor care își desfășoară activitatea pe baza unui contract de muncă ori altor persoane care exercită atribuții similare, în cadrul unei organizații publice internaționale la care România este parte;
- b) membrilor adunărilor parlamentare ale organizațiilor internaționale la care România este parte;
- c) funcționarilor sau persoanelor care își desfășoară activitatea pe baza unui contract de muncă ori altor persoane care exercită atribuții similare, în cadrul Comunităților Europene;
- d) persoanelor care exercită funcții judiciare în cadrul instanțelor internaționale a căror competență este acceptată de România, precum și funcționarilor de la grefele acestor instanțe;
- e) funcționarilor unui stat străin;
- f) membrilor adunărilor parlamentare sau administrative ale unui stat străin.

lichidatorii judiciari; executorii Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului;

- infracțiunile au fost săvârșite împotriva intereselor financiare ale Comunităților Europene;
- dacă în urma infracțiunilor s-a cauzat o pagubă materială mai mare decât echivalentul în lei a 1.000.000 euro, în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 215 alin. 1, 2, 3 și 5, art. 246, 247, 248 și 248¹ din Codul Penal și al infracțiunilor prevăzute de Codul Vamal al României.

Dacă nu sunt îndeplinite condițiile enumerate mai sus, sesizarea trebuie adresată celorlalte parchete, deoarece D.N.A. nu are competența de a o soluționa (exemplu: în cazul săvârșirii unor infracțiuni de către agenții de poliție ori subofițeri, competența revine parchetelor de pe lângă instanțele competente).

SECȚIUNEA a 3-a

Modalități de sesizare

Sesizarea unei fapte de corupție săvârșită de către un angajat al unei structuri a **M.A.I.** poate fi făcută la Direcția Generală Anticorupție, la Direcția Națională Anticorupție sau la structurile de Parchet.

Modalitățile în care poate fi sesizată o faptă de corupție sunt, în primul rând, cele prevăzute de către Codul de Procedură Penală, respectiv **plângerea, denunțul și sesizarea din oficiu**. Denunțul privind o faptă de corupție săvârșită de către un funcționar al **M.A.I.** poate fi făcut la sediul Direcției Generale Anticorupție sau la sediile **serviciilor anticorupție județene**. Un model de plângere/denunț este prevăzut în **Anexa nr. 3**.

Funcționarii ministerului asupra cărora se fac presiuni privind o eventuală implicare într-o faptă de corupție sau cărora li fac oferte sau promisiuni de bani sau alte foloase pentru a nu-și îndeplini îndatoririle de serviciu **se pot autodenunța** la Direcția Generală Anticorupție. De la înființarea D.G.A. și până în prezent un număr mare de funcționari ai **M.A.I.** s-au autodenunțat, fiind organizate acțiuni de prindere în flagrant a

întârzierea îndeplinirii actului privitor la îndatoririle de serviciu ale funcționarului ori cu efectuarea unui act contrar acestor îndatoriri.

d) Actul pentru a cărui îndeplinire, neîndeplinire, întârziere, se pretind, primesc, acceptă sau nu se resping banii sau alte foloase necuvenite, trebuie să facă parte din sfera atribuțiilor de serviciu ale funcționarului, adică să fie un act privitor la îndatoririle de serviciu sau contrar acestor îndatoriri.

Atențiile, darurile și cadourile simbolice, nu determină existența infracțiunii de luare de mită, nu pentru cerința proporției ce ar trebui să existe între folos și actul determinat, ci pentru că ele reprezintă gesturi simbolice, acte de politețe, de grațitudine, fiind date, oferite, acceptate și primite cu această intenție și nu pentru a determina pe funcționar să facă, să nu facă, să întârzie executarea unui act la care era obligat potrivit îndatoririlor sale de serviciu ori să facă un act contrar acestora.

Luarea de mită este o infracțiune instantanee care se consumă în momentul în care funcționarul a primit, pretins, acceptat sau nu a respins banii sau alte foloase necuvenite în scopul de a îndeplini sau a întârzia efectuarea unui act la care era obligat potrivit îndatoririlor sale de serviciu ori a efectua un act contrar acestor îndatoriri. De aceea și dat fiind caracterul instantaneu al infracțiunii, legea nu incriminează forma imperfectă a tentativei.

Darea de mită (art. 255 C.P.)

Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, în modurile și scopurile arătate în art. 254, se pedepsesc cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

Fapta nu constituie infracțiune atunci când mituitorul a fost constrâns prin orice mijloace de către cel care a luat mita.

Mituitorul nu se pedepsește dacă denunță autorității fapta mai înainte ca organul de urmărire să fi fost sesizat pentru acea infracțiune.

Banii, valorile sau orice alte bunuri se restituie persoanei care le-a dat.

Condiții esențiale:

a) Pretinderea, primirea, acceptarea sau nerespingerea promisiunii trebuie să se refere la bani sau la alte foloase.

Prin **bani** se înțelege – bancnotele sau moneda divizionară – națională sau străină, cu putere circulatorie, îndeplinind funcțiile de măsură a valorii, mijloc de circulație, de plată și de acumulare. Titlurile de valoare și valorile de orice fel, chiar dacă au o valoare bănească, dacă echivalează bani, nu pot fi incluse în această noțiune, ele neavând nici economic și nici juridic această semnificație, acest înțeles. Ele sunt cuprinse în sfera noțiunii de „**alte foloase**”. În accepțiunea generală, prin folos se înțelege câștig material sau moral, avantaj, profit sau beneficiu⁷. În literatura juridică prin foloase materiale se înțelege, orice fel de avantaje materiale (bunuri, comisioane, împrumuturi, vânzări sau cumpărări, amânări sau iertări de datorii, prestații de servicii gratuite sau în condiții avantajoase, amânare sau iertare de datorii, vânzări simultane, schimburi avantajoase pentru funcționar sau pierderea voită la jocurile de noroc în favoarea acestuia ș.a.), dar și avantaje nepatrimoniale, morale (acordarea unor titluri – academice, universitare, științifice, culturale, artistice, sportive – decorații, distincții, grade militare etc.)⁸.

b) Bani sau alte foloase primite, pretinse, acceptate sau nerespinse, trebuie să nu fie datorate funcționarului în mod legal, în exprimarea legii, ele trebuind să fie necuvenite. Ele sunt necuvenite nu numai atunci când îndeplinirea actului este gratuită, ci și în situația în care se pretind, primesc, acceptă sau nu se resping de către funcționar banii sau alte foloase care depășesc ceea ce este legal, datorat pentru actul efectuat sau serviciul prestat.

c) Săvârșirea oricăreia dintre faptele care pot determina elementul material al laturii obiective, pretinderea, acceptarea sau nerespingerea – trebuie să fie anterioare sau concomitente cu îndeplinirea, neîndeplinirea,

celor care au oferit sau promis diverse sume de bani sau cadouri personalului ministerului aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Autodenunțul este un mijloc foarte important în lupta anticorupție, atitudinea funcționarilor de a refuza orice ofertă de mită și de a denunța fapta instituțiilor competente pentru a lua măsurile necesare, având un caracter de descurajare a cetățenilor.

De asemenea, pentru a sesiza Direcției Generale Anticorupție o faptă de corupție, mai puteți utiliza și **linia telefonică gratuită 0800.806.806**, pusă la dispoziția oricărei persoane, inclusiv a personalului ministerului sau site-ul de internet **www.mai-dga.ro**.

⁷A se vedea *Mic dicționar enciclopedic*

⁸ A se vedea: V. Dobrinou, *Corupția în dreptul penal român*, Editura Atlas Lex, București, 1995, p.173; Gh. Dărăngă și D. Lucinescu, în *Codul penal al R.S.R., comentat și adnotat. Partea specială*, vol. II, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1975, p. 89

Capitolul IV

MĂSURI ADMINISTRATIVE DE PREVENIRE A CORUPȚIEI

SECȚIUNEA 1

Identificarea și monitorizarea factorilor de risc

În activitatea unei instituții a **M.A.I.** se regăsesc tipuri de activități, în relație directă cu cetățeanul sau nu, care au un grad mai mare sau mic de vulnerabilitate la corupție.

În acest sens putem spune că există un risc mai mare ori mai mic ca un anumit funcționar să aibă o conduită neconformă cu legea, o anumită faptă de corupție să se poată săvârși ori asupra funcționarului să poată fi făcute diverse presiuni.

De asemenea, normele care stabilesc modalitățile de a îndeplini un anumit act, natura în sine a activității sau alte circumstanțe pot favoriza mai mult sau mai puțin adoptarea unui comportament în urma căruia funcționarul să poată dobândi foloase materiale ilicite.

Locurile, persoanele sau categoriile de activități care se înscriu în categoria celor de mai sus, constituie puncte vulnerabile ale instituției. Unele dintre aceste puncte vulnerabile pot fi eliminate ori limitate (contactul direct cu cetățeanul, care astfel nu știe cine îi va procesa cererea și nici nu mai are posibilitatea de a oferi ceva cuiva), dar în multe cazuri nu există modalități concrete de a le înlocui ori limita (relația directă a anchetatorului cu anchetatul), și atunci trebuie să ne orientăm atenția asupra supravegherii și gestionării acestor puncte și situații vulnerabile.

În mod concret, această activitate a fost realizată la nivelul ministerului prin organizarea de grupuri de lucru compuse din ofițeri de prevenire ai D.G.A. și reprezentanți ai structurilor de control și resurse umane din structurile ministerului.

împrejurările și scopurile prevăzute de lege. Ea poate fi realizată prin cuvinte, scrisori prin orice mijloc de comunicare, gesturi, semne, comportare de asemenea natură încât să fie neechivocă, înțeleasă de cel căruia îi este adresată, putând fi așadar expresă, fățișă sau ocolitoare, aluzivă, insidioasă.

A doua modalitate alternativă de săvârșire constă în acțiunea de primire de bani sau alte foloase. Primirea înseamnă luarea în posesie, în stăpânire, căpătarea de către subiectul activ, a banilor sau foloaselor necuvenite, care i se oferă, i se dau, i se remit. Spre deosebire de pretindere, primirea implică o predare efectivă a banilor sau bunurilor care nu este realizată din inițiativa funcționarului, ci a corupătorului sau a altuia.

Ea trebuie să fie voluntară și presupune o relativă simultaneitate, concomitență cu acceptarea care o precede în mod logic. Primirea nu poate fi concepută fără acceptarea prealabilă de către funcționar a banilor sau foloaselor, însă între acestea există un interval de timp extrem de scurt, care determină relativa lor concomitență, simultaneitate, care astfel comprimat nu îngăduie acceptării să devină ea însăși relevanță penal, din punctul de vedere al elementului material al laturii obiective a infracțiunii de luare de mită.

Acceptarea promisiunii de bani sau alte foloase este cea **de-a** treia modalitate de săvârșire a infracțiunii de luare de mită.

Prin acceptare se înțelege atitudinea funcționarului de a fi de acord, a consimți, a se învoi cu promisiunea de bani sau alte foloase, ce i-a fost făcută în schimbul serviciilor sale. Acceptarea poate fi expresă sau tacită, rezultată din comportarea, gestică subiectului activ, aceasta trebuind să fie neîndoielnică, în sensul că a acceptat promisiunea de mituire care i s-a făcut.

Prin nerespingere se înțelege atitudinea pasivă, omisivă a funcționarului care nu-și realizează obligația stabilită în sarcina sa și nu dă la o parte, nu refuză promisiunea corupătorului.

În reglementarea prevederilor art. 254 C.P., nerespingerea ofertei de mituire înseamnă mai mult decât acceptarea tacită a acesteia, ea semnificând nerealizarea obligației de respingere impusă funcționarului și nu acceptarea ei.

Banii, valorile sau orice alte bunuri care au făcut obiectul luării de mită se confiscă, iar dacă acestea nu se găsesc, condamnatul este obligat la plata echivalentului lor în bani.

Șeful Serviciului Investigarea Fraudelor din cadrul Inspectoratului Județean de Poliție a pretins de la o serie de comercianți suma de 12.000 dolari și a primit cu titlu de mită, cu complicitatea a trei persoane, suma de 8.000 dolari în scopul neîndeplinirii măsurilor legale (suma totală primită de la mituitori fiind de 16.000 dolari), ulterior primind prin intermediul aceluiași complici încă 75.000.000 lei (suma totală primită fiind de 150.000.000 lei).

Pe lângă modalitatea tip, prevăzută de art. 254 C.P., infracțiunea de luare de mită are și o modalitate agravată, determinată de calitatea specială impusă subiectului activ, aceea de funcționar cu atribuții și competențe de control sau de constatare și sancționare, respectiv constatare, urmărire și judecare a infracțiunilor⁶.

Prima modalitate de săvârșire a infracțiunii constă în fapta (acțiunea) de a pretinde bani sau alte foloase necuvenite. A pretinde înseamnă a cere, a formula o anumită pretenție.

Pretinderea, ca modalitate de realizare a elementului material al laturii obiective a luării de mită, înseamnă pretenția, cererea formulată de către subiectul activ de a i se da bani sau alte foloase necuvenite, în

⁶ Art. 7 – Legea 78/2000:

(1) Fapta de luare de mită, prevăzută la art. 254 din Codul Penal, dacă a fost săvârșită de o persoană care, potrivit legii, are atribuții de constatare sau de sancționare a contravențiilor ori de constatare, urmărire sau judecare a infracțiunilor, se sancționează cu pedeapsa prevăzută la art. 254 alin. 2 din Codul Penal privind săvârșirea infracțiunii de către un funcționar cu atribuții de control.

(2) Fapta de dare de mită săvârșită față de una dintre persoanele prevăzute la alin. (1) sau față de un funcționar cu atribuții de control se sancționează cu pedeapsa prevăzută la art. 255 din Codul Penal, al cărei maxim se majorează cu 2 ani.

(3) Dacă infracțiunile prevăzute la art. 256 și 257 din Codul Penal, precum și infracțiunile prevăzute la art. 6¹ și 8² din prezenta lege au fost săvârșite de una dintre persoanele menționate la alin. (1) și (2), maximul special al pedepsei se majorează cu 2 ani.

Analiza domeniilor cu risc ridicat la corupție

Situațiile de vulnerabilitate sunt diverse și pot apărea în foarte multe puncte ale activității unei instituții. Procesul de identificare a acestora este dificil, dacă ne referim la o cunoaștere detaliată și cere timp. Cel mai util mod de a identifica factorii de risc și vulnerabilitățile în activitatea unei instituții este reprezentat de realizarea de analize în scopul stabilirii de măsuri concrete, cu aplicabilitate și influență directă în desfășurarea activității.

Cel mai important, însă, cu privire la aceste situații de risc sau vulnerabilitate este faptul că activitatea de identificare, monitorizare și gestionare nu poate fi făcută decât prin colaborarea directă și activă cu funcționarii care derulează în mod concret activitățile respective, precum și cu cei care le supraveghează, coordonează sau îndrumă. Aceștia sunt și cei care pot veni cu soluții pentru eliminarea sau limitarea lor.

Realizarea unei analize de identificare a riscurilor de corupție trebuie să fie făcută la interval de câțiva ani, în funcție și de rezultatele anterioare. În acest sens trebuie monitorizate acele sectoare de activitate care la evaluarea anterioară au avut probleme semnificative.

Pentru constatarea riscurilor trebuie avute în vedere cel puțin două etape de analiză:

– verificarea neîntreruptă a pericolelor legate de corupție (analiza organigramelor, distribuirea personalului, evoluția normelor metodologice etc.);

– verificarea garanțiilor de integritate (de exemplu: activitatea este testată regulat și inopinat, cetățeanul are posibilitatea să obțină toate informațiile necesare obținerii serviciului solicitat cu minime eforturi).

Analiza riscurilor trebuie să se încheie cu propuneri de acțiune în cazul în care se constată existența unor situații de risc, care să fie materializate într-un plan de acțiune.

Puncte critice, riscuri și vulnerabilități în activitatea M.A.I.

Punctele vulnerabile și factorii de risc relativi la corupție, existenți în activitatea structurilor M.A.I. apar, se modifică și dispar, odată cu evoluția instituțională a ministerului.

Punctele sensibile la corupție și vulnerabilitățile, apariția și evoluția lor sunt influențate de:

- prevederile normative în vigoare la un moment dat;
- relațiile instituționale existente la un moment dat;
- volumul mare al activităților ce se desfășoară într-o anumită perioadă de timp;
- cultura organizațională;
- nivelul salarizării;
- probleme de logistică;
- factorul individual.

Prevederile legislative sunt cele care dau posibilitatea lucrătorilor de a avea un anumit comportament. Un funcționar evaluează posibilitatea descoperirii, posibilitatea de a fi sancționat, variantele de a scăpa de o eventuală sancțiune (utilizând căi legale sau ilegale), dificultatea operațiunii pe care o are de făcut, cercul persoanelor care pot lua cunoștință despre faptă și, foarte important, privește în jur la colegii săi (fiind influențat și de comportamentul acestora de legalitate sau ilegalitate).

Relațiile instituționale existente între structuri au și ele o influență sporită, pentru că duc la apariția și formarea unor canale pe care circulă informația, documentele, lucrările etc.

Cu cât lanțul este mai lung și avem mai multe verigi în circuitul unui document sau al unei lucrări, procesul devine mai greoi, timpul de rezolvare crește, posibilitatea apariției unor nereguli fiind mai mare. În acest moment crește presiunea asupra funcționarilor care ocupă un loc în acest circuit și se întâmplă ca de multe ori, nereguli grave să poată fi făcute datorită unui funcționar fără nici o putere de decizie, cu un rol pur administrativ. De asemenea, acesta are acces și la o serie de informații care-l fac important.

Volumul activităților contribuie la creșterea nivelului de stres și presiune asupra funcționarilor, ducând la apariția unor nereguli. Neregulile cauzate de volumul mare de activitate, fiecare activitate beneficiind de timp puțin în dauna calității și ca urmare a programului prelungit.

Fapte de corupție prevăzute de legislația românească

Prevederile normative care reglementează acest domeniu sensibil se regăsesc, în prezent, în textul Codului Penal, precum și în cadrul Legii nr. 78/2000 privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare. În cadrul acestor acte normative sunt reglementate faptele de corupție.

Conform Legii nr. 78/2000 privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare, infracțiunile de acest fel se împart în patru categorii:

- a) Infracțiuni de corupție;
- b) Infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție;
- c) Infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție sau cu infracțiunile asimilate corupției;
- d) Infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Comuni-tăților Europene (C.E.).

1. Infracțiuni de corupție

Luarea de mită (art. 254 C.P.)

Fapta funcționarului care, direct sau indirect, pretinde ori primește bani sau alte foloase care nu i se cuvin ori acceptă promisiunea unor astfel de foloase sau nu o respinge, în scopul de a îndeplini, a nu îndeplini ori a întârzia îndeplinirea unui act privitor la îndatoririle sale de serviciu sau în scopul de a face un act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 12 ani și interzicerea unor drepturi.

Dacă a fost săvârșită de un funcționar cu atribuții de control, fapta se pedepsește cu închisoare de la 3 la 15 ani și interzicerea unor drepturi.

Comunicare efectivă

- puneți-vă la dispoziția celor care au nevoie să vorbească cu dumneavoastră și comunicați direct/față în față ori de câte ori este posibil;
- fiți disponibil și abordabil;
- identificați barierele în comunicare ce pot fi create de structura ierarhizată – acordați persoanelor cu grad inferior posibilitatea și creați încrederea necesară de a comunica cu dumneavoastră;
- faceți-vă timp să explicați deciziile luate, când este cazul;
- recunoașteți și laudați personalul care lucrează bine și contribuie cu idei bune;
- fiți conștient de importanța ședințelor de informare și accentuați importanța acestora.

Lucrul în echipă

- arătați că sunteți un membru al echipei luând în considerare opiniile celorlalți, abilitățile lor și **încurajați-i să se dezvolte**;
- oferiți personalului responsabilitatea și mecanismele de sprijin pentru dezvoltarea personală;
- oferiți liderilor de echipă opinia dumneavoastră cu privire la **activitatea** lor;
- urmăriți cu atenție cultura în cadrul echipelor și interveniți atunci când este cazul;
- încurajați persoanele și echipele să aibă inițiativă;
- asigurați-vă că activitățile echipei sunt coordonate și au în vedere obiectivele unității.

Contactele utile ale D.G.A., D.N.A. și a trei O.N.G.-uri (care fac parte din cadrul Comitetului strategic, organism constituit pentru sprijinirea activității D.G.A. și care funcționează prin ordin al ministrului **administrației și internelor**), sunt prezentate în **Anexa nr. 4**.

Monitorizarea personalului și a factorilor de risc

Până în prezent nu există o rețetă a luptei împotriva corupției, metode sau mijloace clare și precise care să fie aplicate într-un sistem, într-o instituție. Așa cum există o multitudine de cauze și circumstanțe favorizante, așa există și diverse modalități de eliminare a comportamentului corupt al lucrătorilor unei organizații, iar o soluție optimă de luptă împotriva corupției trebuie să fie compusă din mai multe linii de acțiune, corespunzătoare cauzelor existente, în mod concret, la nivelul fiecărei structuri dintr-o instituție sau organizație.

Dacă pentru o activitate este nevoie de un număr mare de aprobări, avizări, respectarea a nenumărate termene, posibilitatea de a informa cât mai exact cetățeanul asupra procedurii scade, iar cetățenii sunt din ce în ce mai dispuși să îi corupă pe funcționari. În acest sens, numărul de acte poate fi redus prin eliminarea celor care sunt făcute doar „de formă”, comprimarea a două sau trei într-unul singur, stabilirea de termene pentru întreaga operațiune de avizare sau aprobare etc.

Un alt aspect care poate duce la limitarea corupției este și derularea de activități de informare corecte și suficiente pentru cetățeni, astfel încât acesta să nu mai fie dispus să apeleze la un funcționar, pentru că, efectiv, nu știe ce trebuie să facă, ce acte trebuie să pună într-un dosar.

SECȚIUNEA a 2-a

Testarea integrității personalului

Testul de integritate reprezintă unul dintre cele mai eficiente măsuri administrative de prevenire a corupției în rândul personalului. Acesta ne ajută să cunoaștem foarte exact, modul în care se comportă funcționarul, pe timpul exercitării atribuțiilor sale de serviciu, oferindu-ne în același timp posibilitatea de a îmbunătăți metodologia de lucru în anumite domenii.

La nivelul **M.A.I.** există două categorii de teste ce pot fi aplicate personalului: testele de integritate și testele de fidelitate, ambele reglementate prin intermediul normelor interne ale ministerului.

Testul de verificare a integrității profesionale reprezintă o metodă de identificare, evaluare și înlăturare a vulnerabilităților și riscurilor care determină personalul **M.A.I.** să comită fapte de corupție.

Scopul testului de verificare a integrității profesionale îl reprezintă prevenirea faptelor de corupție în care ar putea fi implicați funcționari ai ministerului.

Obiectivele testării integrității constau în:

- Verificarea comportamentului profesional;
- Prevenirea faptelor de corupție;
- Prevenirea apariției și extinderii vulnerabilităților și factorilor de risc;
- Respectarea dispozițiilor legale;
- Modul de îndeplinire a atribuțiilor de serviciu.

Direcția Generală Anticorupție este structura abilitată să organizeze, independent sau în cooperare cu șefii/comandanții/ directorii structurilor ministerului, verificări de specialitate, prin testarea integrității profesionale a personalului.

Testele constau în crearea de situații, similare celor cu care se confruntă personalul în exercitarea atribuțiilor de serviciu, în vederea stabilirii reacției și conduitei adoptate de către funcționar.

Subiectul testat trebuie să facă parte din categoria angajaților despre care au existat semnalări că nu-și îndeplinesc corespunzător atribuțiunile de serviciu și sunt predispuși la încălcarea normelor de integritate.

Rezultatul și constatările activității de testare vor fi aduse la cunoștința șefului nemijlocit al persoanelor testate, care va dispune măsuri specifice pentru prevenirea unor evenimente negative (schimbarea din serviciu, ridicarea armamentului etc.).

Constatările activității de testare, dacă situația impune, pot reprezenta temeiul desfășurării procedurilor disciplinare.

- luați în considerare cât mai multe informații, gândiți-vă la consecințele acțiunilor pe care urmează să le întreprindeți și încercați să anticipați viitoarele probleme;
- consultați-vă și cu alte persoane – fiți hotărât, întotdeauna țineți o evidență a deciziilor importante și fiți pregătit să explicați oricui deciziile luate;
- verificați dacă decizia pe care urmează să o luați este consecventă cu deciziile anterioare, pentru evitarea conflictelor;
- consultați-vă cu persoanele potrivite – acelea care pot aduce o contribuție – și alegeți cea mai adecvată metodă de comunicare.

Integritate

- stabiliți standarde și conduceți prin exemple;
- acceptați responsabilitatea pentru implementarea deciziilor altor persoane;
- sprijiniți-i pe cei care apără dreptatea;
- atitudinea de a contesta trebuie să fie orientată atât către deciziile/acțiunile superiorilor, cât și ale persoanelor subordonate;
- nu ezitați să puneți în aplicare procedurile cu privire la comportamentul incorect, când se impune;
- nu plecați de la premisa că personalul cunoaște toate regulamentele și procedurile, verificați dacă au înțeles;
- nu acceptați aparența/aspectul aparent, puneți întrebări dificile;
- asigurați-vă că există mecanisme pentru testarea integrității dumneavoastră și a personalului din subordine;
- asigurați-vă că există mecanisme eficiente pentru personalul care are poziții vulnerabile (lucrează cu banii sau cu informatorii), oferiți-le asistență necesară;
- asigurați-vă că rezultatele sunt obținute într-un mod integru.

corupției să fie însoțit de explicațiile șefului asupra modului în care acesta contribuie la siguranța, integritatea, tăria și eficiența în activitate a polițistului devotat.

Șefii au obligația de a fi exemplu și datorii de a fi obiectivi față de angajați.

Conducerea personalului și verificarea activității acestuia vor trebui realizate în mod activ și, în măsura în care experiența permite, anticipativ.

Reglementarea clară a competențelor și descrierea transparentă a atribuțiilor pentru colaboratori sunt în măsură să se constituie în premise determinante pentru instituirea unui climat „sănătos” de lucru bazat pe corectitudine și încredere.

Personalul de conducere trebuie să-și dovedească eficiența astfel:

- să comunice cu personalul;
- să contribuie la dezvoltarea personalului și să ofere protecție;
- să stabilească și să mențină **standarde**;
- să aibă o perspectivă strategică;
- să iasă în evidență și să fie responsabil;
- să stabilească priorități;
- să încurajeze creativitatea.

Atitudinea și comportamentul șefului trebuie să urmărească realizarea unui climat propice unei activități eficiente, axându-se pe încredere în oamenii săi, promovarea unui comportament integru și a lucrului în echipă, toate acestea realizate printr-o comunicare efectivă cu colectivul.

Încredere

- când trebuie să exercitați controlul într-o anumită situație precizați clar și cu hotărâre ce trebuie făcut;
- stabiliți standarde **personale** clar și contestați acele comportamente pe care nu le tolerați;
- comunicați-vă scopurile și identificați acțiunile și calendarul pentru atingerea lor;

SECȚIUNEA a 3-a

Verificarea averilor, a conflictelor de interese și a incompatibilităților

Verificarea privind averea dobândită în perioada îndeplinirii funcțiilor ori demnităților publice și a conflictelor de interese și a incompatibilităților se exercită de către Agenția Națională de Integritate. La verificarea averilor și a conflictelor de interese, precum și a incompatibilităților, se procedează dacă în urma verificării prealabile rezultă „probe sau indicii temeinice” referitoare la încălcarea prevederilor legale (art. 43, alin. 1 din Legea nr. 144/2007); același text stabilește, pe de o parte, că dispozițiile privind definiția conflictului de interese, precum și obligațiile ce decurg pentru persoanele supuse dispozițiilor legale privind conflictele de interese „sunt cele cuprinse în Constituție, în Legea nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare, precum și în alte acte normative”, iar, pe de altă parte, că actualele reglementări privind regimul incompatibilităților „se completează cu prevederile Legii nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare”.

Art. 47 al Legii nr. 144/2007 prevede, pe de o parte, că fapta persoanei cu privire la care s-a constatat că a emis un act administrativ, a încheiat un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea obligațiilor legale privind conflictul de interese, constituie abatere disciplinară și se sancționează potrivit reglementării aplicabile demnității, funcției sau activității respective, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni, iar pe de altă parte, că „fapta persoanei cu privire la care s-a constatat starea de incompatibilitate constituie temei pentru eliberarea din funcție sau, după caz, constituie abatere disciplinară și se sancționează potrivit reglementării aplicabile demnității, funcției sau activității respective”.

De asemenea, s-a dispus că persoana eliberată sau destituită din funcție este decăzută din dreptul de a mai exercita o funcție sau o demnitate publică dintre cele ai căror titulari au obligația declarării averii și a intereselor, cu excepția celor electivă, pe o perioadă de până la 3 ani, de la data eliberării sau destituirii din funcția sau demnitatea publică respectivă; interdicția se dispune, la solicitarea Agenției, de către instanța competentă

ca sancțiune complementară, în cazul confiscării unei părți din averea dobândită sau a unui bun determinat ori în cazul conflictelor de interese; în aceeași ordine de idei, este prevăzut că, în cazurile în care persoana cercetată nu mai ocupă o funcție sau o demnitate publică la data rămânerii definitive a actului de constatare, aceasta este decăzută din dreptul de a mai ocupa o funcție sau o demnitate publică dintre cele prevăzute de lege, cu excepția celor electivă, pe o perioadă de 3 ani de la data rămânerii definitive a actului de constatare (interdicția se dispune, la solicitarea Agenției, de către instanța competentă ca sancțiune complementară, în cazul confiscării unei părți din averea dobândită sau a unui bun determinat ori în cazul conflictelor de interese).

Sunt instituite de asemenea o serie de sancțiuni, între care: nerespectarea obligației care revine „conducătorilor autorităților, instituțiilor sau societăților publice ori private, cei ai regiilor autonome” de a comunica inspectorului de integritate, „la solicitarea motivată a acestuia”, „datele, informațiile, înscrisurile și documentele” solicitate constituie contravenție și „se sancționează cu amendă de 200 lei pentru fiecare zi de întârziere”; fapta persoanelor care, cu intenție, depun declarații de avere și de interese care nu corespund adevărului constituie infracțiunea de fals în declarații și se pedepsește potrivit Codului penal; **nedepunerea declarației de avere în termenele prevăzute de lege constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 100 lei la 500 lei și declanșarea din oficiu a procedurii de control.**

Legea nr. 78/2000 privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție stabilește obligativitatea declarării, în termen de 30 de zile de la primire, a oricărei donații directe ori indirecte sau daruri manuale primite în legătură cu exercitarea funcțiilor sau atribuțiilor.

SECȚIUNEA a 3-a

Motivarea funcționarului onest

Funcționarul cinstit care supraviețuiește într-o atmosferă inhibată de corupție este, de obicei, izolat. Presiunile venite din partea celor din jur, în scopul conformării liniei generale, îl pun în imposibilitatea întreprinderii oricărei acțiuni fără a-și pune problema părăsirii unității respective.

Se pun următoarele întrebări: Dacă un funcționar riscă să fie ostracizat în cazul în care raportează despre practicile de corupție? Ce garanții poate avea că acțiunile lui vor fi primite favorabil de către superiori? Îl va proteja oare șeful împotriva actelor de răzbunare la care se poate aștepta? Ce se va întâmpla cu el când se va schimba șeful?

Funcționarul onest apreciază cel mai mult posibilitatea de a raporta actele de corupție într-o manieră care nu-l obligă la depunerea unei mărturii. Șeful poate valorifica foarte bine astfel de rapoarte recurgând la forme independente de investigații în scopul verificării sesizărilor. O finalitate energetică, ofensivă va încuraja funcționarul cinstit și va demonstra integritatea șefului.

SECȚIUNEA a 4-a

Schimbarea atitudinii persoanelor cu funcții de conducere

Analiza atentă a rezultatelor eforturilor depuse în lupta de combatere a corupției în organizație indică faptul că atitudinea șefului are un rol determinant în ceea ce privește eficiența în unitatea pe care o conduce, în confruntarea cu acest fenomen.

Șeful care se angajează în combaterea corupției și care dorește să-și mențină funcția trebuie să aibă capacitatea de a-și prezenta eforturile de combatere a corupției în așa fel încât **aceasta** să nu apară drept un atac la adresa **personalului** din subordine.

Programul său trebuie să apară în unitatea pe care o conduce ca un complex de măsuri de natură a-i sprijini pe **funcționari** să devină onești, muncitori și devotați. Se impune ca fiecare efort îndreptat împotriva

- interpretarea frecventă a rolului persoanei cu o (pretinsă) poziție de mare influență;
- controale repetate fără o motivație plauzibilă;
- permiterea intrării/ieșirii în/din România a unor persoane și mijloace de transport fără a se efectua un control riguros;
- neverificarea unor persoane în bazele de date cu ocazia intrării/ieșirii din România.

SECȚIUNEA a 2-a

Formarea profesională inițială și continuă a personalului

Contrar recomandărilor, cele mai multe programe de instruire a noilor angajați evită abordarea în mod direct a problemei corupției pe considerentul că nu este de dorit să se atragă atenția asupra comportamentului viciat. Se pare că există o teamă de discuții care mai de grabă dă idei decât să prevină corupția.

Dacă se dorește ca instruirea preventivă să aibă impact asupra corupției, aceasta trebuie să exploreze, în mod realist, și pe deplin toate dimensiunile problemei și să includă exemple concrete care există sau au existat în cadrul unității respective.

Modalitatea cea mai realistă de instruire constă în a prezenta corupția ca pe un risc al muncii care poate afecta nivelul înalt de credibilitate de care trebuie să se bucure funcționarul în rândul cetățenilor. Instruirea trebuie concepută de așa natură încât corupția să nu apară ca o simplă interdicție. Funcționarul trebuie să înțeleagă fondul problemei pentru a evita implicarea în vreo formă de corupție.

Prin instruire trebuie să se urmărească inocularea dorinței funcționarului de a-și proteja propria integritate.

Capitolul V ROLUL MANAGERULUI

Personalul cu funcții de conducere are un rol foarte important în limitarea practicilor de corupție existente în interiorul unei instituții. În principiu șeful trebuie să știe ce se întâmplă în cadrul colectivului pe care îl conduce. El poate obține aceste informații în mod direct, prin implicarea în derularea unor activități sau prin intermediul coordonatorilor care i se subordonează, a lucrătorilor cu care intră des în contact, a consilierilor săi, precum și prin intermediul unor persoane care îi furnizează informații.

Cu cât nivelul de cunoaștere a instituției scade și posibilitatea managerului de a lua decizii pertinente scade considerabil, și, mai ales, scade posibilitatea de a ține sub control practicile care încalcă deontologia profesională și ilegalitățile.

SECȚIUNEA 1

Indicatori de alarmă la corupție

Comportamentul corupt este asociat frecvent cu moduri de comportare, care reprezintă semne ce indică prezența fenomenului. Această apreciere este legată de imposibilitatea evaluării exacte, deoarece câteva dintre semne trec drept neutre sau chiar pozitive, deși – ulterior – ele s-au dovedit a fi semnale de încredere.

Niciunul din semnele indicatoare nu reprezintă o „dovadă” a implicării în fapte de corupție. Dacă observând formele de manifestare – un anumit tip de comportament va apare suspect – atunci este necesar să verificați dacă prezența unui astfel de semn, este urmată sau a fost precedată de alte elemente de comportament în interiorul sau în afara organizației care să ofere indicii suplimentare referitoare la posibilitatea implicării subordonatului în acte de corupție.

Indicatori neutri

- standard de viață inexplicabil de înalt, stil de viață luxos, afișarea mai mult sau mai puțin ostentativă a unor simboluri menite să reflecte statutul social;
- contacte personale, suspecte, între personalul instituției și terți (de exemplu invitații, activități suplimentare, contracte în calitate de consultanți sau experți);
- executarea de activități suplimentare care nu se regăsesc în fișa postului, fără aprobare și fără a informa despre aceasta;
- apariția introvertirii, modificări bruște ale comportamentului față de colegi și față de șefi, comportament atipic (existența unei situații de șantaj sau exercitarea unor presiuni din partea grupărilor infractoare);
- dorința de a se impune în orice împrejurare prin invocarea contactelor din sfera serviciului și din cea privată;
- solicitarea unor favoruri din partea terților (condiții speciale la cumpărarea unor bunuri, acceptarea suportării plății consumației în restaurante, invitații la manifestări private sau de afaceri, organizate de către „clienți ai structurilor Ministerului **Administrației și Internelor**”);
- manifestări de generozitate neobișnuită din partea firmelor sau patronilor (de exemplu: sponsorizare, crearea unor facilități la plata serviciilor sau a bunurilor comercializate de acestea).

Indicatori interni

- ocolirea sau „trecerea cu vederea” a prevederilor regulamentelor; acumularea sistematică de „mici neregularități”;
- depășirea frecventă a competențelor în rezolvarea unor petiții, lucrări sau dosare;
- scurgerea de date și informații despre anumite activități profesionale;
- investigarea necorespunzătoare a cazurilor aflate în lucru și crearea de afinități cu suspecții investigați;
- dispariția unor probe din dosarele de cercetare penală repartizate spre soluționare;

- decizii sau acțiuni neobișnuite, fără o motivație temeinică;
- evaluări și decizii diferite în situații similare, care privesc persoane distincte;
- tăinuirea unor situații de fapt ilegale;
- timpi de rezolvare surprinzători de mici în cazul executării anumitor sarcini de serviciu;
- atitudine părtinitoare față de anumite persoane, fără existența unui motiv întemeiat;
- intervenții repetate asupra colegilor de serviciu pentru direcționarea verificărilor, investigațiilor sau cercetărilor în sensul dorit;
- tolerarea tacită a comportamentelor greșite, mai ales în cazurile în care acestea sunt contrare prevederilor legale;
- absența sau insuficiența controlului asupra activității profesionale acolo unde el ar fi deosebit de necesar;
- încărcătură prea mare de lucrări pe o singură persoană;
- permanente vizite în instituție ale reprezentanților unor societăți comerciale (la anumiți factori de decizie sau lucrători);
- dispariții intempestive de la serviciu fără motive plauzibile și convorbiri telefonice suspecte.

Indicatori externi

- tratarea neobișnuit de amabilă a unora dintre persoanele cu care intră în contact;
- schimbarea bruscă de atitudine în cadrul relațiilor cu colegii de serviciu și cu ceilalți membri ai comunității (vecini, rude);
- organizarea, în mod frecvent, de petreceri costisitoare la care sunt invitate persoane cu funcții de decizie din structură sau persoane din lumea interlopă;
- limbaj „camaraderesc” sau îngăduință bătătoare la ochi pe timpul îndeplinirii atribuțiilor (controale, primiri de sesizări, reclamații, declarații sau la întocmirea altor acte procedurale);
- rezolvarea unor reclamații și sesizări, în mod repetat, în favoarea persoanelor reclamate;